

Företagarfakta 2026

Näringslivet i siffror

Essunga

företagarna

RAPPORTEN PÅ 60 SEKUNDER

99 AV 100

99 procent av alla företag är små företag med färre än 50 anställda. De flesta småföretag är ägarledda företag där företagsledaren både äger och arbetar i företaget.

VARTANNAT NYTT JOBB

Småföretag skapar vartannat nytt jobb i Sverige. För att småföretagen ska fortsätta vara den jobbskapande kraften i kommunerna så krävs det goda förutsättningar lokalt i de kommuner företagen verkar och de anställda bor.

150 MILJARDER

Totalt står småföretagen i Sverige för över 150 miljarder kommunala skattekronor som går till välfärden i kommunerna. Summan ökar dessutom från år till år.

9 AV 10

I 260 av 290 kommuner i Sverige står småföretagen för den största andelen av de kommunala skatteintäkterna. Det är 5 färre kommuner jämfört med 2025.

Rapportförfattare

Martin Daniels

Statistiker

E-post: martin.daniels@foretagarna.se

Regionchef

Mikael Erlandson

Regionchef Västra Götaland

E-post: me@foretagarna.se
Telefonnummer: 0707-75 84 00

INNEHÅLL

2

FÖRETAGARFAKTA PÅ 60 SEKUNDER

3

INLEDNING

6

BETYDELSEN AV ETT BRA FÖRETAGSKLIMAT

8

JOBB OCH FÖRETAGANDE

Antal företag
Nyföretagande
Konkurser
Jobb i småföretag
Kommunala skatteintäkter från småföretag
Antal företagare
Företagare efter ålder
Företagare efter kön
Företagare efter bransch

18

TILLVÄXT OCH UTVECKLING

Bruttoregionprodukt
Omsättningsutveckling
Lönsamhetsutveckling
Tillväxthinder
Skuldsatta individer och företag

23

BEFOLKNING OCH ARBETSMARKNAD

Befolkningsdemografi
Befolkningsutveckling
Arbetsmarknad
Flytt och pendling
Branschstruktur
Yrken
Utbildningsnivå

32

KOMMUNAL EKONOMI OCH SAMHÄLLSSERVICE

Kommunens ekonomi
Bidrag och självförsörjningsgrad
Statlig inkomstskatt
Kompetensförsörjning
Antal kommunanställda

37

FÖRETAGARNAS FÖRSLAG

40

FÖRKLARINGAR TILL TABELLER OCH DIAGRAM

Inledning

Ett konkurrenskraftigt Sverige förutsätter serviceinriktade kommuner. Fler och växande företag är avgörande för ett starkt näringsliv som skapar nya jobb. Grunden för detta är ett väl fungerande företagsklimat.

Syftet med denna rapport är att ge en bild av det lokala näringslivet och synliggöra småföretagens betydelse i kommunen. Merparten av statistiken baseras på officiella källor, främst från SCB, men även uppgifter från andra myndigheter och egna undersökningar ingår.

Rapporten belyser hur kommunen står sig inom ett antal områden och hur resultaten förhåller sig till andra kommuner. Ett gediget statistikunderlag kan bidra till att identifiera styrkor och peka ut områden där förbättringar behövs. Vår förhoppning är att rapporten ska bidra till en öppen dialog om det lokala företagsklimatet och hur villkoren för företagare kan utvecklas.

I Essunga kommun finns 1 150 sysselsatta i små företag. Tillsammans bidrar småföretagen och deras anställda med 85 miljoner kronor i skatteintäkter. När småföretag ges goda förutsättningar att växa skapas jobb, inkomster och resurser till kommunens välfärd. Det är därför viktigt att förstå var jobben skapas och hur ett växande näringsliv stärker hela kommunen.

I Essunga kommun behöver arbetet med att förenkla vardagen för företagen fortsätta. Företagare kan bidra som mest när deras tid och resurser läggs på den egna verksamheten.

Växer småföretagen, växer hela Essunga kommun.

Betydelsen av ett bra företagsklimat

Ett väl fungerande företagsklimat är en central faktor för en kommuns långsiktiga utveckling. Det påverkar sysselsättning, skatteintäkter, befolkningsutveckling och de ekonomiska förutsättningarna över tid.

I Sverige skapas merparten av nya arbetstillfällen i små och medelstora företag inom det privata näringslivet. I de flesta kommuner är småföretagen och deras anställda den största källan till kommunala skatteintäkter. Det innebär att utvecklingen i det lokala näringslivet får direkt genomslag i kommunens ekonomiska förutsättningar.

De statistiska genomgångarna i denna rapport visar hur kommunen ligger till jämfört med andra kommuner gällande faktorer som:

- Befolkningsutveckling
- Företagande
- Arbetslöshet
- Pendling
- Utbildningsnivå
- Skatteunderlag

Ett starkt näringsliv bidrar till högre sysselsättning och ett bredare skatteunderlag. Det påverkar i sin tur kommunens möjligheter att finansiera kärnverksamhet som skola och omsorg. Sambanden är inte alltid omedelbara, men över tid är de tydliga.

Företagsklimatet och kommunens attraktionskraft

Ett konkurrenskraftigt näringsliv bidrar inte enbart med arbetstillfällen och skatteintäkter. Det påverkar även kommunens attraktionskraft för både invånare och företag.

Tillgång till service, handel och lokala tjänster är en viktig del av livsmiljön. Ett diversifierat näringsliv skapar stabilitet och minskar sårbarheten vid konjunktursvängningar. Kommuner med en bred företagsstruktur har generellt bättre förutsättningar att hantera ekonomiska nedgångar.

För företag som överväger etablering är faktorer som effektiv myndighetsutövning, tillgång till mark och lokaler, kompetensförsörjning och fungerande infrastruktur avgörande. Även befintliga företag påverkas av dessa förutsättningar i sina beslut om investeringar och expansion.

Ett gott företagsklimat bidrar därmed både till att attrahera nya företag och till att befintliga företag väljer att stanna och växa.

Kommunens roll i företagsklimatet

Lagstiftningen som styr företagandet är i huvudsak nationell. Däremot sker tillämpningen i stor utsträckning lokalt. Kommunen ansvarar för centrala delar av företagets vardag, exempelvis:

- Tillstånds- och tillsynsprocesser
- Planläggning och markfrågor
- Upphandling
- Lokala avgifter
- Utbildning och kompetensförsörjning
- Brottsförebyggande arbete

Skillnader mellan kommuner i exempelvis handläggningstider, avgiftsnivåer och servicegrad är ofta betydande. Dessa skillnader påverkar företagets kostnader, riskbedömningar och investeringsbeslut.

För små företag kan administrativa hinder få relativt större konsekvenser än för större aktörer, eftersom de har begränsade resurser att hantera komplexa processer. Ett effektivt och förutsägbart kommunalt arbetssätt är därför särskilt viktigt ur ett småföretagarperspektiv.

Företagsklimatet är tvärssektoriellt

Arbetet med företagsklimatet är inte begränsat till en enskild förvaltning. Det påverkas av beslut inom flera politikområden.

EXEMPELVIS:

- En fungerande barnomsorg och skola påverkar arbetskraftsdeltagandet.
- Samhällsplaneringen avgör möjligheten till expansion och nyetablering.
- Upphandlingens utformning påverkar konkurrens och lokalt företagande.
- Brottslighet och otrygghet påverkar företagets kostnader och investeringsvilja.

Det innebär att företagsklimatet i praktiken är en sammanvägning av hur kommunen fungerar i flera olika dimensioner.

Kommuner som systematiskt arbetar med dessa frågor och följer upp sina resultat har ofta bättre förutsättningar att stärka sitt näringsliv över tid.

Sambandet mellan företagsklimat och långsiktig utveckling

Ett förbättrat företagsklimat ger inte alltid omedelbara effekter, men över tid kan skillnader bli betydande. Kommuner med gynnsamma villkor för företagande tenderar att uppvisa:

- Högre företagsamhet
- Större andel växande företag
- Stabilare sysselsättningsutveckling
- Starkare skatteunderlag

Omvänt kan bristande effektivitet, otydlighet eller höga administrativa kostnader påverka utvecklingen negativt.

Mot bakgrund av rapportens statistik och analys är det därför relevant att identifiera vilka konkreta faktorer som kommunen kan påverka och som har betydelse för företagets utveckling.

Från analys till åtgärder

Denna rapport redovisar omfattande statistik om företagandets betydelse och kommunens utveckling. För att omsätta analysen i praktisk handling krävs tydliga prioriteringar.

I slutet av rapporten presenteras tio konkreta områden där kommunen har möjlighet att stärka det lokala företagsklimatet. Dessa omfattar bland annat:

- Myndighetsutövning och tillståndsprocesser
- Digitalisering och effektivisering
- Upphandling
- Brottsförebyggande arbete
- Planprocesser och markfrågor
- Kompetensförsörjning
- Ekonomiska förutsättningar

Syftet med dessa förslag är att konkretisera hur de strukturella förutsättningarna kan förbättras, med utgångspunkt i de analyser som presenteras i rapporten.

Från analys till handling

Ett starkt företagsklimat är en grund för att skapa långsiktig ekonomisk och social hållbarhet. Genom att förbättra villkoren för företagande stärks sysselsättningen, skattebasen och kommunens utvecklingskraft.

I slutet av rapporten redovisar vi därför konkreta åtgärder som kan bidra till denna utveckling.

Antalet företag i Essunga kommun

Med fler nya företag och fler som tar steget till företagande skapas bättre förutsättningar för att utveckla Essunga kommun ytterligare. Ett starkt näringsliv och en växande befolkning är avgörande för att kunna upprätthålla och utveckla både samhällsservice och välfärd.

Fler små företag innebär också fler potentiella jobbskapare.

580 företag

Så många företag finns i Essunga kommun, varav 241 aktiebolag och 327 enskilda firmor. Den stora majoriteten av småföretagen är ägarledda företag där ägaren både leder och arbetar i företaget.

I Sverige finns det totalt över en miljon företag, varav 675 000 aktiebolag och 363 000 enskilda firmor.

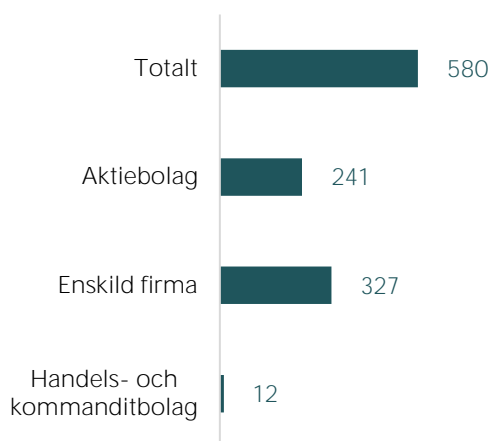
I Västra Götalands län finns det totalt 175 651 företag, varav 110 035 aktiebolag och 58 652 enskilda firmor.

92,6 %

av alla företag i Essunga kommun är små företag med färre än 5 anställda. De allra flesta av företagen i kommunen har färre än 50 anställda.

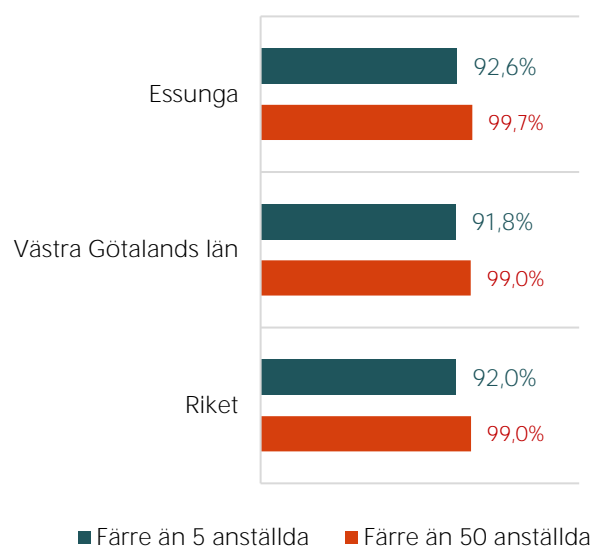
Näringslivet består till störst del av små företag. I Sverige har 9 av 10 företag färre än 5 anställda. Det är alltså enbart 1 av 10 företag som har fem anställda eller fler.

Figur 1: Antal företag 2026 (februari)

*Avser aktiva företag, exklusive jordbruk, skogsbruk och offentlig förvaltning

Figur 2: Andel små företag i näringslivet 2026

Nystartade företag

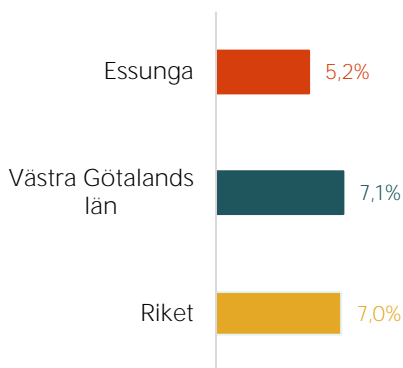
Antalet nystartade företag i Sverige ökade med 5 procent 2025 jämfört med 2024. Uppgången kommer efter två svaga år, 2023 och 2024.

I Essunga kommun startades 30 nya företag 2025. Det är genuint nya företag rensat för företagsombildningar, ägarskiften eller där företag ändrar bolagsform, exempelvis från enskild firma till aktiebolag. De nya företagen utgör 5,2 procent av befintlig företagsstock, jämfört med riksgenomsnittet på 7,0 procent.

30 nya företag

startades i Essunga kommun 2025. Därmed hamnar nyföretagande (nystartade företag per 1000 invånare) på 7,9 vilket kan jämföras med 9,7 i Sverige totalt.

Figur 3: Andel nya företag 2025

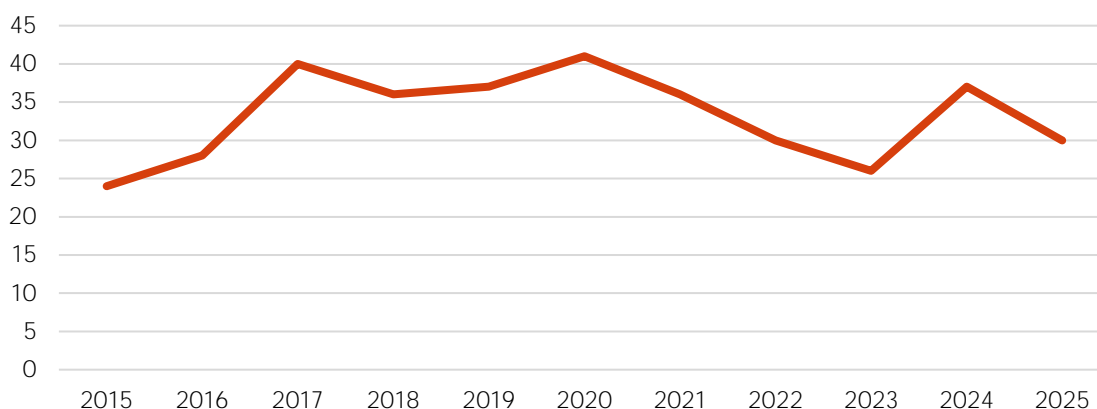

Placering	Kommun	Nyföretagandet per 1000 invånare
1	Upplands-Bro	15,9
2	Åre	15,6
3	Ragunda	15,1
195	Essunga	7,9
288	Laxå	5,3
289	Åtvidaberg	4,8
290	Norsjö	4,2

Nystartade företag är viktiga för att komplettera den befintliga företagsstrukturen och möta nya behov på marknaden. De bidrar ofta med nya idéer och innovativa lösningar som ligger rätt i tiden.

Samtidigt är de en del av en ständigt pågående strukturförändring i näringslivet, där nya branscher och affärsmodeller växer fram, medan andra företag slås ut i konkurrensen eller lämnar marknaden.

Figur 4: Antal nystartade företag i Essunga åren 2015-2025

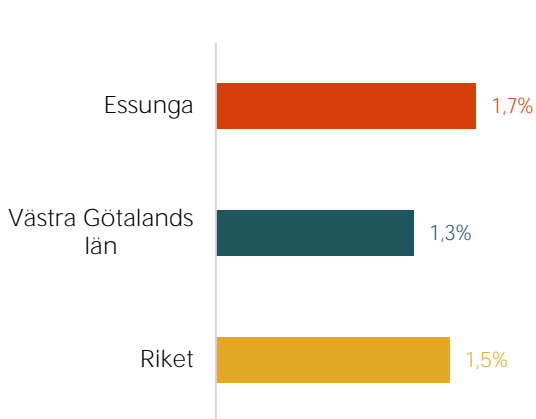

Konkurser

För andra året i rad låg konkurserna på en historiskt hög nivå. Under 2025 gick över 10 000 företag i konkurs i Sverige och cirka 24 600 anställda förlorade sina arbeten.

I Essunga gick 4 företag i konkurs under 2025. Det kan jämföras med 4 företag 2024. Antalet konkurser per 1000 aktiebolag möjliggör en jämförelse hur kommunen står sig i jämförelse med andra kommuner.

Figur 5: Andelen konkurser 2025 (aktiebolag)

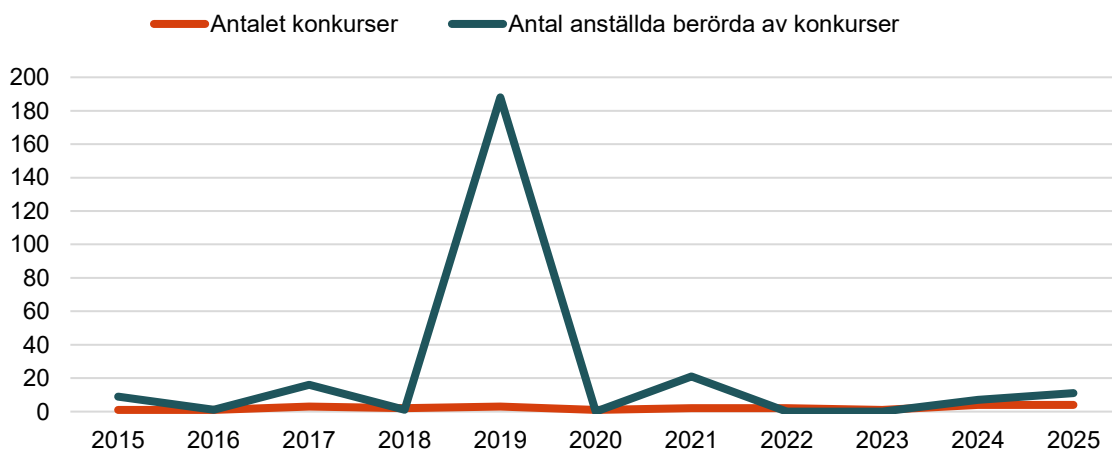

Placering	Kommun	Konkurser 2025 per 1000 aktiebolag
1	Aneby	-
2	Bräcke	-
3	Malå	-
210	Essunga	16,6
288	Laxå	36,4
289	Perstorp	36,9
290	Överkalix	54,4

Fem kommuner i landet hade inga konkurser under 2025: Aneby, Bräcke, Malå, Sorsele, Arjeplog.

Antal konkurser per 1000 aktiebolag var 16,6 vilket innebär en konkursandel på 1,7 procent av företagen i kommunen. I diagrammet nedan visas hur konkurserna utvecklats under de senaste åren.

Figur 6: Antal konkurser i Essunga åren 2015-2025

Jobbutvecklingen i småföretag

1 150 jobbar i småföretag

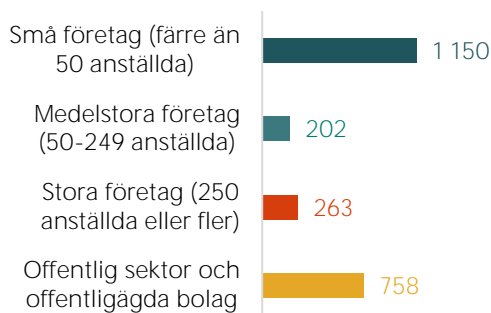
Det är så många personer som jobbar i små företag i Essunga kommun. Det är 48 procent av samtliga jobb i kommunen och 71 procent av jobben i privatägda företag.

Antalet sysselsatta omfattar alla som arbetar i kommunen, oavsett var de bor. Uppgifterna baseras på statistik från SCB.

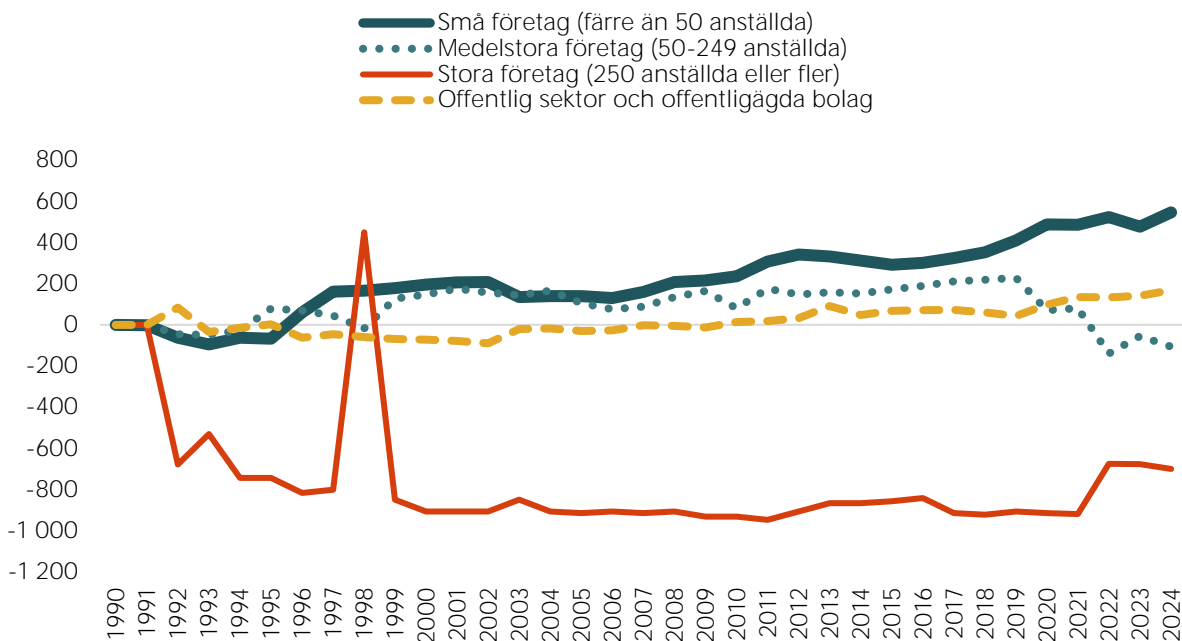
Varje person klassificeras utifrån huvudsaklig sysselsättning. Det innebär att personer som är anställda och driver företag parallellt inte ingår som kombinatorer i statistiken. Det ger en viss underskattning av antalet deltidsjobb i små företag.

De små företagen är viktiga för kommunen genom att skapa jobb till sig själv och andra. Utan arbete, inget välförstånd.

Figur 7: Antalet jobb i Essunga kommun 2024

Figur 8: Utveckling antal jobb i Essunga kommun 1990-2024

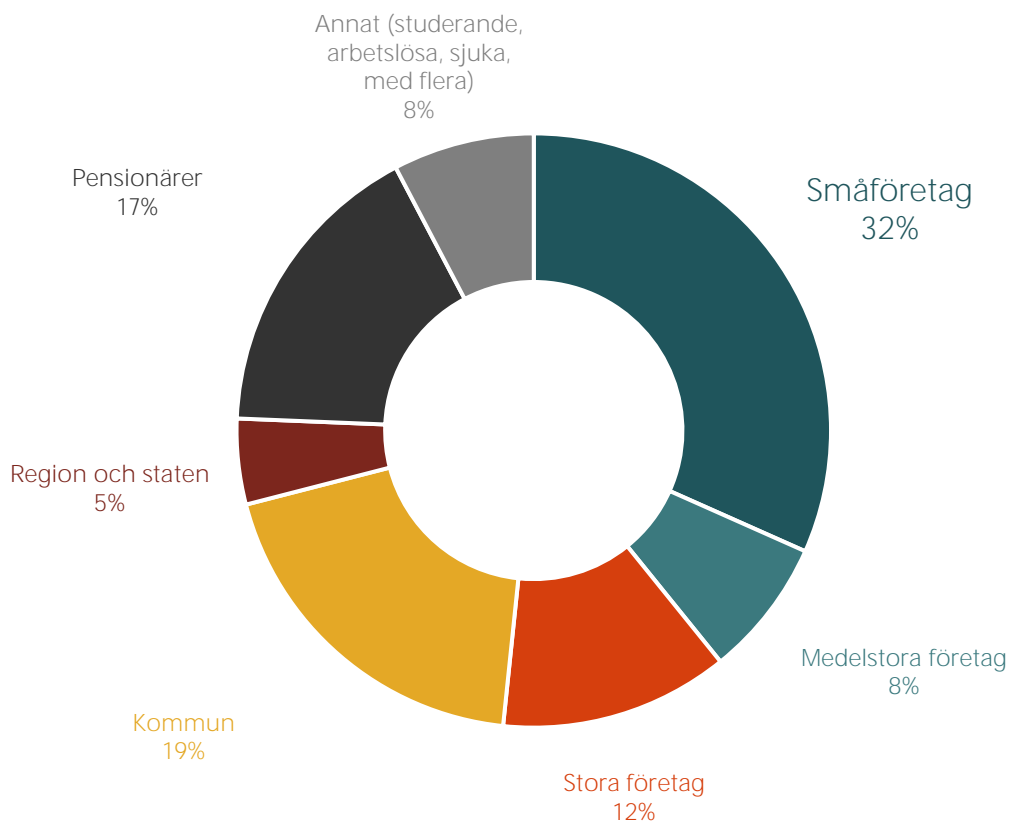
Utveckling antal jobb	2023-2024	1990-2024
Små företag (färre än 50 anställda)	69	546
Medelstora företag (50-249 anställda)	-52	-107
Stora företag (250 anställda eller fler)	-24	-701
Offentlig sektor och offentligägda bolag	27	168

Kommunala skatteintäkter från småföretag

Jobben som skapas i de privata företagen genererar både inkomster till de anställda och skatteintäkter till vår gemensamma välfärd.

I Essunga kommun står småföretagen för den största andelen av de kommunala skatteintäkterna.

Figur 9: Andel av kommunala skatteintäkter per sektor i Essunga kommun

Placering	Kommun	Skatteintäkter från småföretag
1	Åre	41%
2	Sorsele	40%
3	Härjedalen	36%
34	Essunga	32%
288	Oskarshamn	18%
289	Fagersta	18%
290	Oxelösund	18%

Årsintäkterna från den kommunala skatten var år 2024 270 miljoner kronor. 32 procent av skatteintäkterna i Essunga kommun kommer från småföretagen och deras anställda vilket motsvarar:

85 miljoner kronor

Småföretagen och deras anställda är den största skattebetalaren i 260 av Sveriges 290 kommuner. Stora företag och deras anställda står för den största delen av de kommunala skatteintäkterna i 21 kommuner. Kommunen och deras anställda inklusive kommunalägda bolag är största skattebetalare i 6 kommuner. Regionanställda och statligt anställda samt statligt/regionalt ägda bolag är störst i 3 kommuner.

I genomsnitt i Sverige svarar småföretagen för 26 procent av de kommunala skatteintäkterna. En studie från Kunskapsverket visar att en vanlig löntagare betalar mer pengar till välfärden varje månad än vad som spenderas på boende och mat.

Figur 10: Största kommunala skattebetalaren per kommun

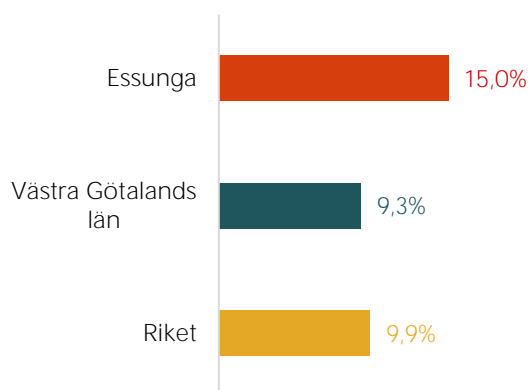

Antalet företagare i Essunga

405 företagare

Så många är företagare i Essunga kommun 2024. Det är en minskning jämfört med året innan, då 419 var företagare i kommunen. Det innebär att 15 procent av de sysselsatta i kommunen är företagare.

Figur 11: Andelen företagare av alla sysselsatta 2024

I Sverige som helhet är var tionde sysselsatt en företagare men det är stora skillnader mellan kommuner.

Det är bra för en kommun om fler blir företagare. Men förutsättningarna är väldigt olika, då vissa kommuner som har många stora företag eller residensstäder och universitetsstäder där fler jobb finns i andra delar av ekonomin än i små företag.

Utpräglade landsortskommuner och kommuner med mycket turism tenderar att ha fler företagare.

Essunga kommer på plats 44 av samtliga kommuner i landet.

Sett till alla kommuninvånare 15-74 år var andelen företagare 11 procent i Essunga kommun.

Placering	Kommun	Andel företagare
1	Borgholm	22,5%
2	Ydre	21,0%
3	Simrishamn	20,2%
44	Essunga	15,0%
288	Karlskoga	6,5%
289	Trollhättan	6,3%
290	Oxelösund	6,0%

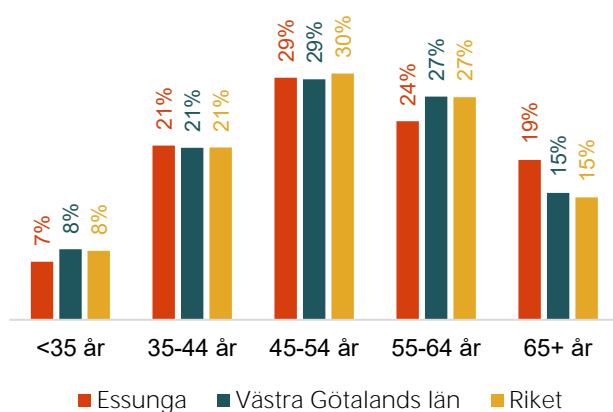
Företagare efter ålder

53 år

Är medelåldern bland företagsledare i Essunga kommun. Medelåldern bland företagare är betydligt högre än för befolkningen i stort. I Sverige är snittåldern bland företagare ungefär tio år högre än snittåldern för hela befolkningen.

19 procent av Essunga kommuns företagsledare är 65 år eller äldre. Många företagare står därmed inför ett kommande ägarbyte eller generationsskifte i företaget. Mycket tyder på att antalet generationsskiften kommer att öka de kommande åren.

Figur 12: Företagsledare efter ålder (enbart aktiebolag)

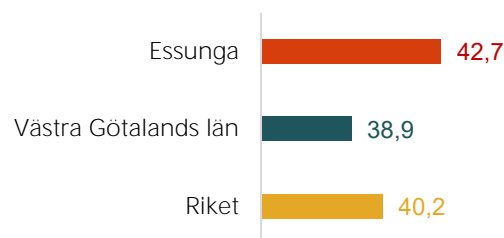

Placering	Kommun	Andel företagare 65+ år
1	Kumla	9%
2	Nykvärn	9%
3	Salem	10%
233	Essunga	19%
288	Munkfors	26%
289	Mullsjö	26%
290	Bjurholm	27%

I nystartade företag i Essunga kommun är företagarens medelålder 42,7 år. Det kan jämföras med ett riksnitt på 40,2 år i nystartade företag.

Medelåldern är i genomsnitt 2 år högre för de som startar aktiebolag jämfört med enskild firma.

Figur 13: Företagarens ålder i nystartade företag 2025

Företagande kvinnor och män

I Sverige är enbart 30 procent av alla företagare kvinnor trots att de utgör halva befolkningen. Det är betydligt lägre än genomsnittet i EU. I Sverige har andelen kvinnor som är företagare varit relativt stabil under senare år.

Andelen kvinnor som är företagare ökade från 29,7% till 30,0% åren 2020-2023. År 2024 vände den uppåtgående trenden och andelen kvinnor som är företagare minskade till 29,3 procent av Sveriges samtliga företagare.

23,2 %

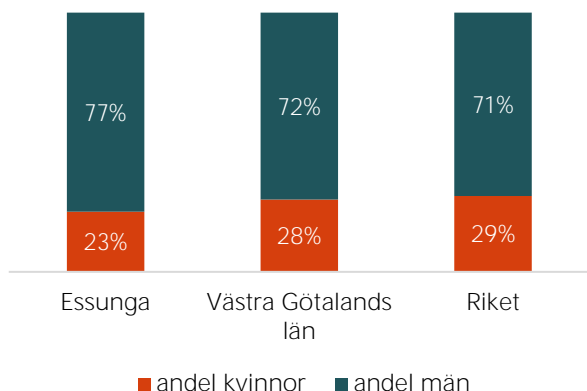
Så stor andel av alla företagare i Essunga kommun var kvinnor 2024. Det kan jämföras med tidigare år då andelen kvinnor som är företagare i Essunga var 22,6 procent år 2023 och 23,0 procent 2022.

Män driver i högre utsträckning aktiebolag jämfört med kvinnor. I Sverige har 62 procent av männen aktiebolag jämfört med 48 procent av kvinnorna. Det är alltså en högre andel av kvinnorna som använder enskild firma framför aktiebolag för att driva företag.

Av samtliga aktiebolagen i Essunga kommun leddes 23 procent av kvinnor och 77 procent av män.

Bolagsformen aktiebolag har många fördelar jämfört med enskild firma när det kommer till att särskilja den egna privata ekonomin från företagets ekonomi för att på så sätt minska risken om företaget får ekonomiska problem.

Figur 14: Andel kvinnor och män av alla företagare 2024

Placering	Kommun	Andel kvinnor
1	Lidingö	36,8%
2	Danderyd	35,8%
3	Vaxholm	35,2%
273	Essunga	23,2%
288	Dals-Ed	20,0%
289	Bjurholm	19,9%
290	Övertorneå	18,2%

I Sverige som helhet är 7 av 10 företagare en man. Men det är inte enbart en högre andel av alla företagare som är män utan män som är företagare driver också i genomsnitt fler företag per person. Män är i genomsnitt högsta befattningshavare för två företag medan kvinnor i genomsnitt leder 1,5 företag.

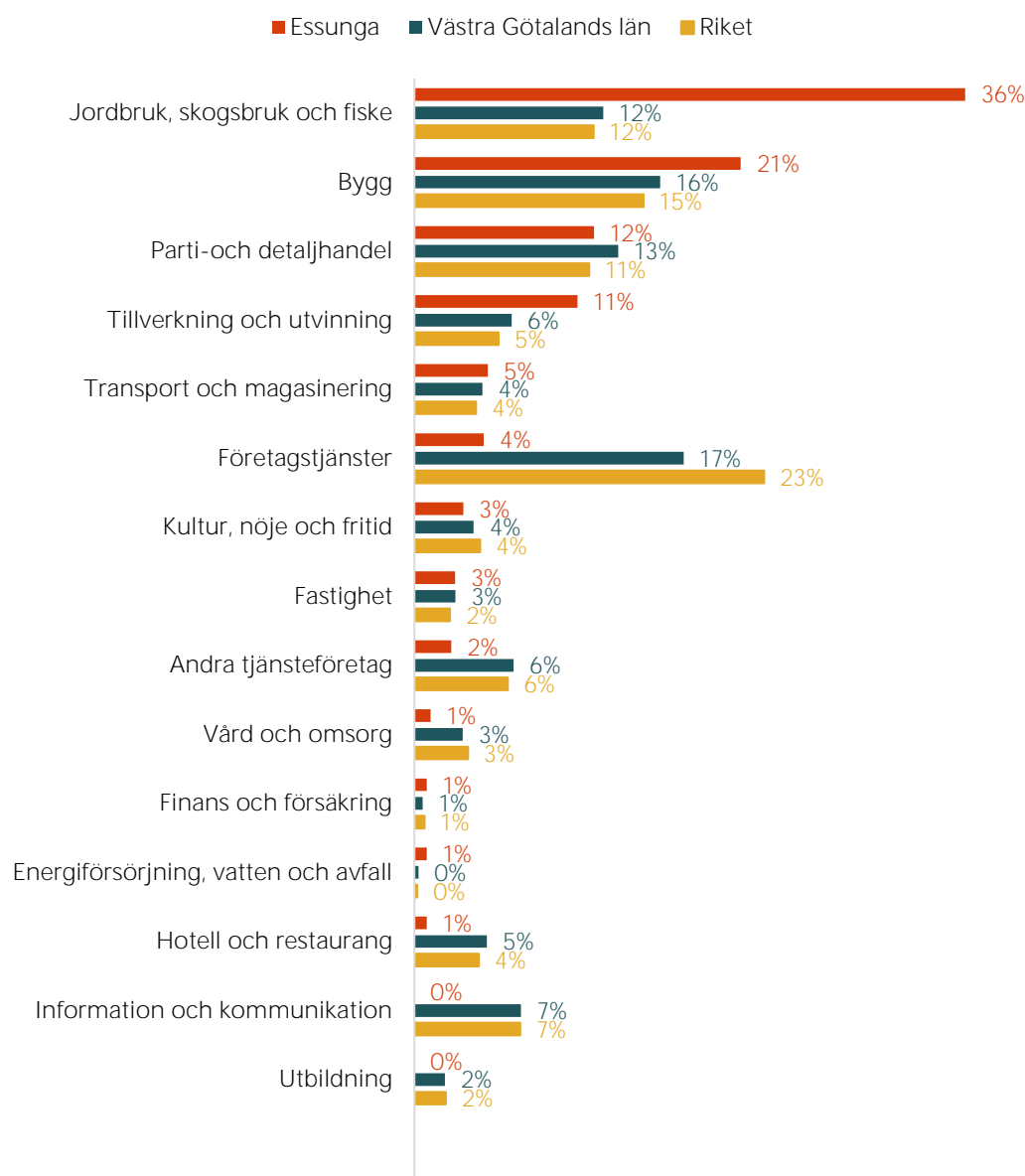
Företagare fördelat på bransch

Fördelningen av kommunens alla företagare i olika branscher visar var nya jobb har störst potential att skapas. Det kan vara i branscher där Essunga redan idag är starka, eller i branscher där kommunen har relativt få företagare.

Jämfört med riket är branschen jordbruk, skogsbruk och fiske relativt stor i Essunga. Däremot är relativt få företagare i kommunen verksamma inom företagstjänster.

Generellt har branschen jordbruk, skogsbruk och fiske många företag men utgör endast 1,5 procent av näringslivets samlade förädlingsvärde. Välfärdsbranscherna vård och omsorg samt utbildning har många sysselsatta men utgör inte en lika stor andel bland företagare, eftersom de flesta av dessa jobb finns inom offentlig sektor.

Figur 15: Andel företagare per bransch 2024

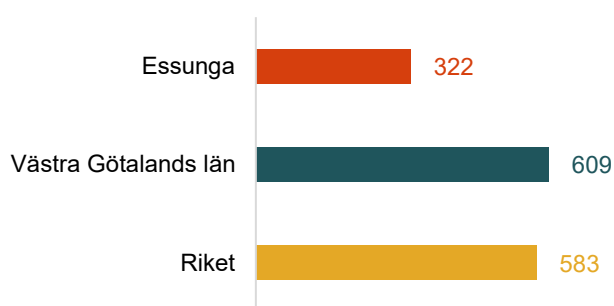

Bruttoregionprodukt

Ett framgångsrikt företagande i kommunen bygger på goda lokala förutsättningar, en miljö som stimulerar entreprenörskap och politiker som har förståelse för företagandets villkor. Genom att identifiera och minska tillväxthinder skapas bättre förutsättningar för företag att växa, bli lönsamma och anställa.

Bruttoregionprodukten (BRP) är kommunens motsvarighet till Sveriges samlade BNP. Måttet används för att mäta den ekonomiska utvecklingen i en kommun utifrån värdet på allt som produceras.

Figur 16: Bruttoregionprodukt per invånare, tkr

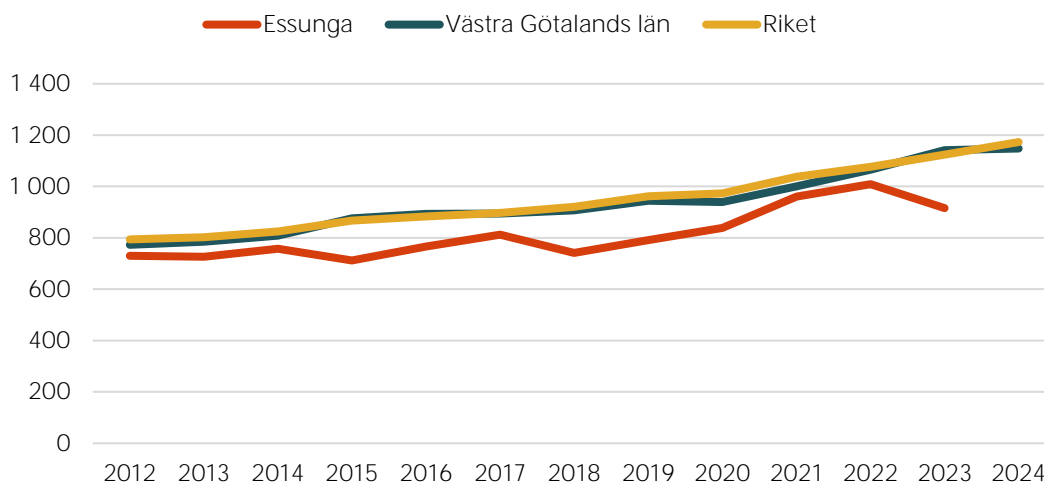
Placering	Kommun	BRP per invånare (tkr)
1	Solna	2 261
2	Jokkmokk	1 414
3	Kiruna	1 280
210	Essunga	322
288	Hammarö	203
289	Salem	156
290	Forshaga	154

BRP per invånare är ett övergripande mått för att jämföra kommuner av olika storlek i olika delar av landet. Företagen i Essunga kommun utgör en viktig del av kommunens samlade BRP på

322 000 kronor per invånare.

Ett kompletterande mått är BRP per sysselsatt, vilket används för att mäta produktionsvärdet per sysselsatt.

Figur 17: Bruttoregionprodukt per sysselsatt, tusentals kronor i löpande priser

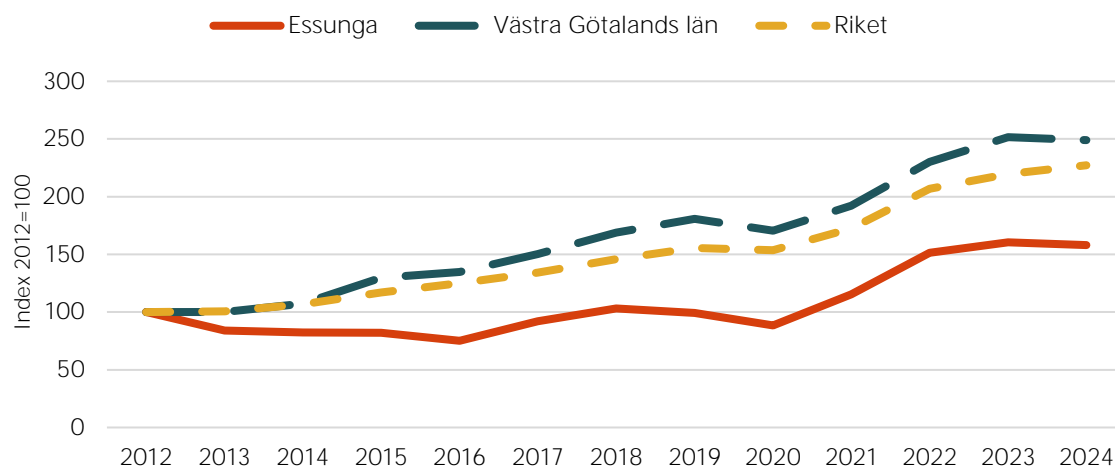
Omsättningsutveckling

Det vanligaste måttet för att mäta en kommuns ekonomiska utveckling är alltså BRP, som är summan av det värde som skapas i kommunen. Omsättningsutvecklingen i näringslivet ger en indikation på hur företagen presterar.

En summering av nettoomsättningen i Sveriges samtliga aktiebolag visar en ökning på över 100 procent under det senaste decenniet. Det är emellertid inte storleken på ökningen över tid som är intressant utan jämförelsen mellan kommuner. Nettoomsättningen tenderar att öka snabbare över tid än BRP till följd av effekter av en ökad handel.

I Essunga kommun ökade nettoomsättningen i kommunens aktiebolag med 58 procent åren 2012-2024.

Figur 18: Nettoomsättning i aktiebolag 2012-2024

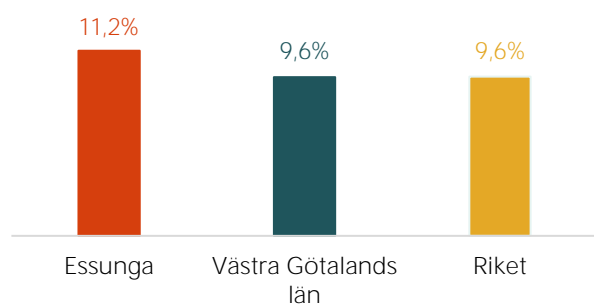

Företagens lönsamhet

Det finns flera olika vinstmått för att mäta ett företags lönsamhet, där ett av de vanligaste är avkastning på sysselsatt kapital. Måttet visar hur effektivt företaget använder sitt kapital för att skapa vinst.

Ett genomsnittligt företag med anställda i Essunga kommun har en avkastning på sysselsatt kapital på 11,2 procent. Det kan jämföras med genomsnittet för företagen i Västra Götalands län på 9,6 procent och riksgenomsnittet på 9,6 procent.

Figur 19: Avkastning på sysselsatt kapital 2024

Lönsamma företag bidrar till kommunens ekonomi genom att skapa arbetstillfällen och generera skatteintäkter. Det stärker den lokala ekonomin och förbättrar invånarnas levnadsvillkor. Samtidigt främjar lönsamhet investeringar, innovation och tillväxt, vilket bidrar till en långsiktigt hållbar utveckling.

En god lönsamhet gör också företagen mer motståndskraftiga i tider av ekonomisk osäkerhet. Det ökar deras möjligheter att hantera kostnadsökningar och efterfrågeförändringar utan att behöva minska personal eller verksamhet. På så sätt bidrar lönsamma företag till en mer stabil och robust lokal ekonomi över tid.

Placering	Kommun	Avkastning på sysselsatt kapital
1	Pajala	19%
2	Malå	18%
3	Norsjö	17%
96	Essunga	11%
288	Lidingö	5%
289	Robertsfors	4%
290	Danderyd	4%

Anmärkning: Exklusive jordbruk, skogsbruk och fiske

Tillväxthinder i små företag

Småföretagen i länet har haft flera tuffa år till följd av en svag konjunktur, men ett återkommande och glädjande resultat från Småföretagsbarometern är att 87 procent av företagen i Västra Götalands län vill växa.

Det vanligaste tillväxthindret är svag efterfrågan, som 35 procent av företagen uppger. Det näst vanligaste tillväxthindret är höga arbetskraftskostnader, som 32 procent av företagen brottas med.

Många företagare nämner även svårt att finna lämplig arbetskraft/personal som ett tillväxthinder i Västra Götalands län.

Figur 20: Tillväxthinder i Västra Götalands län enligt Småföretagsbarometern 2025*

*Småföretagsbarometern har funnits sedan 1985 och är Sveriges största och äldsta konjunkturundersökning som redovisar hur Sveriges småföretag på riks- och länsnivå uppfattar konjunkturen, tillväxtförutsättningarna och deras förväntningar om den närmaste framtiden. Småföretagsbarometern produceras i samverkan mellan Företagarna, Sparbankernas Riksförbund och Swedbank.

Skuldsatta hos Kronofogden

Finansiella marknader spelar en kritisk roll för ett framgångsrikt företagande genom att tillhandahålla kapital som företag behöver för att investera i nya projekt och expandera verksamheten. Tillgång till kapital är viktigt i framtagande av nya varor och tjänster, men också för att driva den dagliga verksamheten med möjlighet att hantera kassaflödessvängningar och säkerställa stabilitet i utmanande tider.

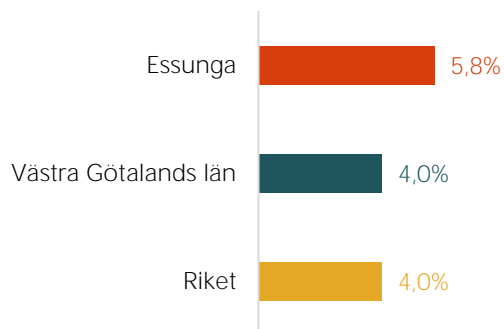
Det finns ingen optimal storlek på skuldsättningen i ett företag och variationen är stor mellan olika branscher. I Företagarnas senaste finanseringsrapport framgår att utlåningen till hushåll i Sverige är tre gånger större än till företag och 23 gånger större än till små och medelstora företag (om man exkluderar fastighetsföretag).

Bankernas utlåning styrs till hushåll som tenderar att bli allt mer skuldsatta. Andelen vuxna med skulder hos Kronofogden var 4,0 procent av befolkningen i Sverige år 2025, en ökning från 3,7 procent år 2021.

5,8 %

Av den vuxna befolkningen i Essunga var skuldsatta hos Kronofogden 2025. Den genomsnittliga skulden var 88 898 kronor per person i kommunen, mätt som medianvärde.

Figur 21: Andel skuldsatta hos Kronofogden, 18+ år

Placering	Kommun	Andel skuldsatta hos Kronofogden
1	Lomma	0,9%
2	Danderyd	1,2%
3	Vellinge	1,4%
248	Essunga	5,8%
288	Filipstad	8,0%
289	Perstorp	9,1%
290	Ljusnarsberg	9,3%

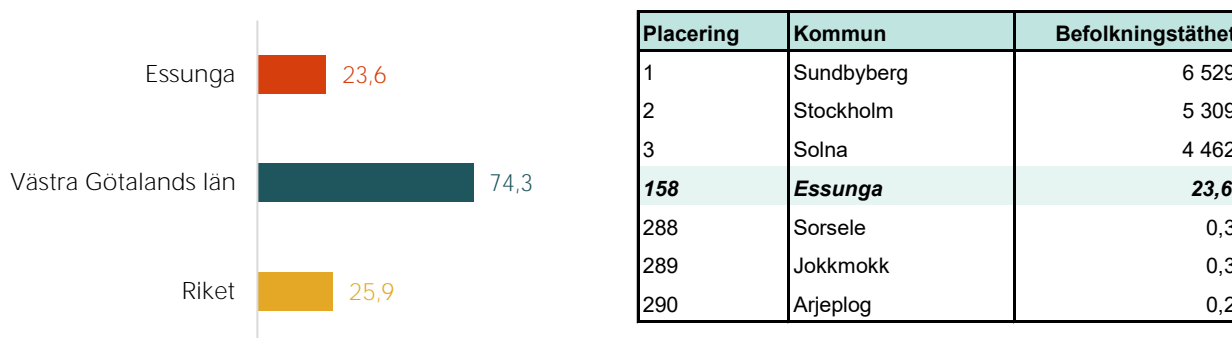
Befolkning och arbetsmarknad

Befolkningsdemografin i en kommun kan vara svår att påverka på kort sikt. Men det är ändå viktigt att känna till och förstå förutsättningarna för en kommun utifrån sitt geografiska läge. De demografiska faktorerna, tillsammans med situationen på arbetsmarknaden, är viktiga strukturella komponenter för att skapa ett framgångsrikt företagsklimat i Essunga kommun.

Landyta och befolkningstäthet i Essunga kommun i tre korta punkter:

- Essunga kommuns landareal är 235 kvadratkilometer vilket är 1 procent av länets yta.
- Befolkningstätheten är 24 invånare per kvadratkilometer.
- Om vi rangordnar alla kommuner i Sverige efter befolkningstäthet hamnar Essunga på plats 158.

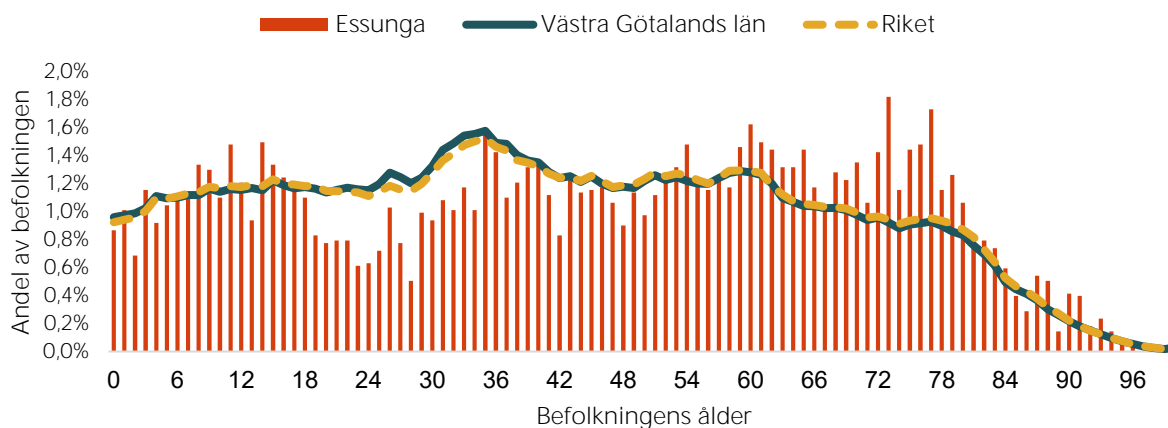
Figur 22: Invånare per kvadratkilometer 2025 (befolkningstäthet)

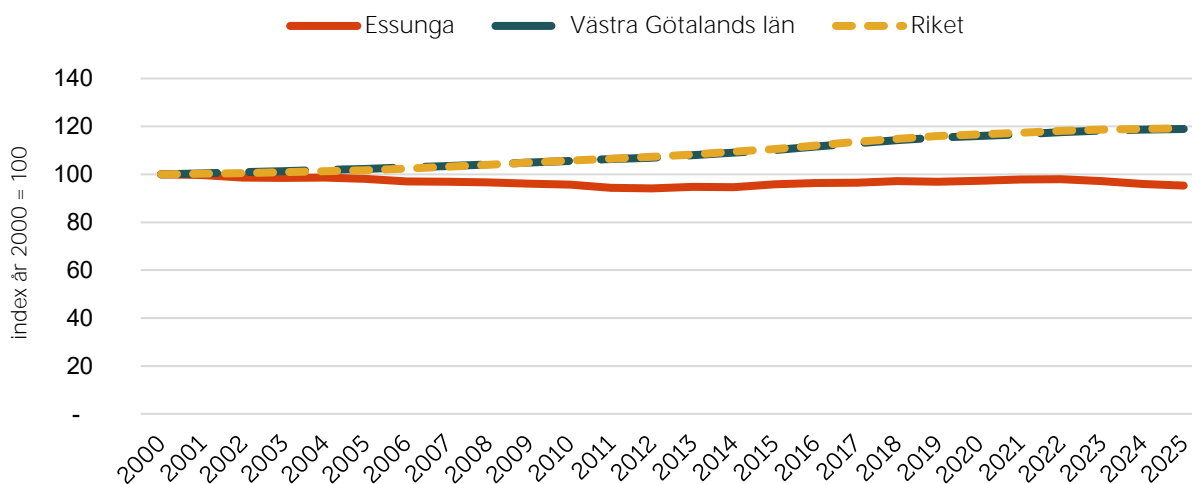
Befolkningen i Essunga kommun 2025 består av 5 559 personer varav 3 098 i arbetsför ålder (16-65 år). 1 004 personer är yngre än 16 år och 1 447 invånare är 66 år eller äldre. 3 personer har passerat 100-års gränsen.

Kommuner som har en befolkningsdemografi som mest liknar den i Essunga kommun är Sala, Säter och Svenljunga. En liknande befolkningsdemografi kan betyda att dessa kommuner har liknande utmaningar och möjligheter som Essunga kommun.

Figur 23: Befolkningsdemografi 2025

Figur 24: Befolkningsutveckling 2000-2025

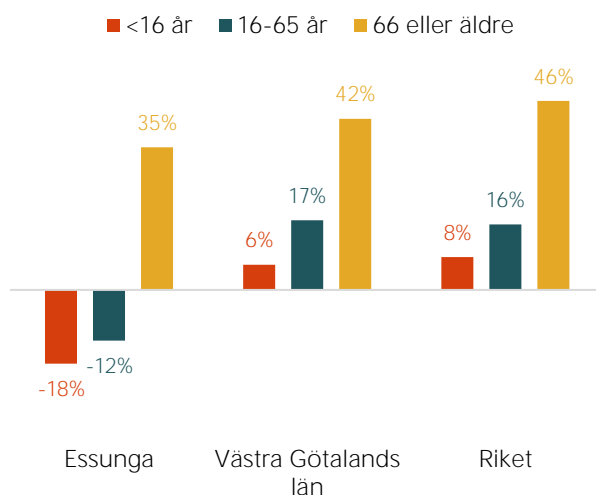

I 176 kommuner har folkmängden ökat sedan år 2000 och i 114 kommuner har antalet invånare minskat samma period. Den största befolkningstillväxten har skett i åldersgruppen 66 år eller äldre. I Essunga kommun har folkmängden minskat med 4,7 procent 2000-2025. Knivsta har vuxit mest (+70 procent) och i Dorotea har folkmängden minskat mest (-33 procent). Essunga kommun hamnar på plats 209.

Befolkningsutvecklingen (per åldersgrupp) i Essunga kommun liknar mest utvecklingen i Hedemora, Åtvidaberg och Kristinehamn.

Medelåldern i Essunga kommun är 45,7 år, jämfört med 42,1 år i länet och 42,4 år i riket. 28 procent av kommunens invånare är äldre än 65 år och 22 procent är yngre än 20 år, vilket ger en demografisk försörjningskvot på 100 per 100 invånare.

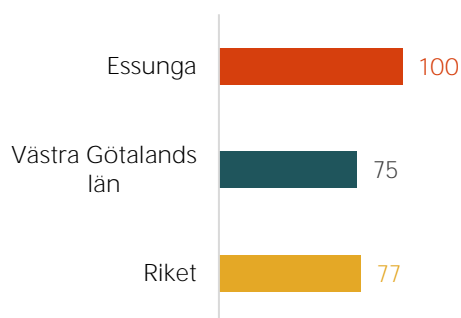
Figur 25: Befolkningsutveckling 2000-2025, efter ålder

Ett värde över 100 innebär fler utanför arbetsför ålder än i arbetsför ålder och därmed en tyngre försörjningsbörda för den mest förvärvsaktiva åldersgruppen 20-64 år.

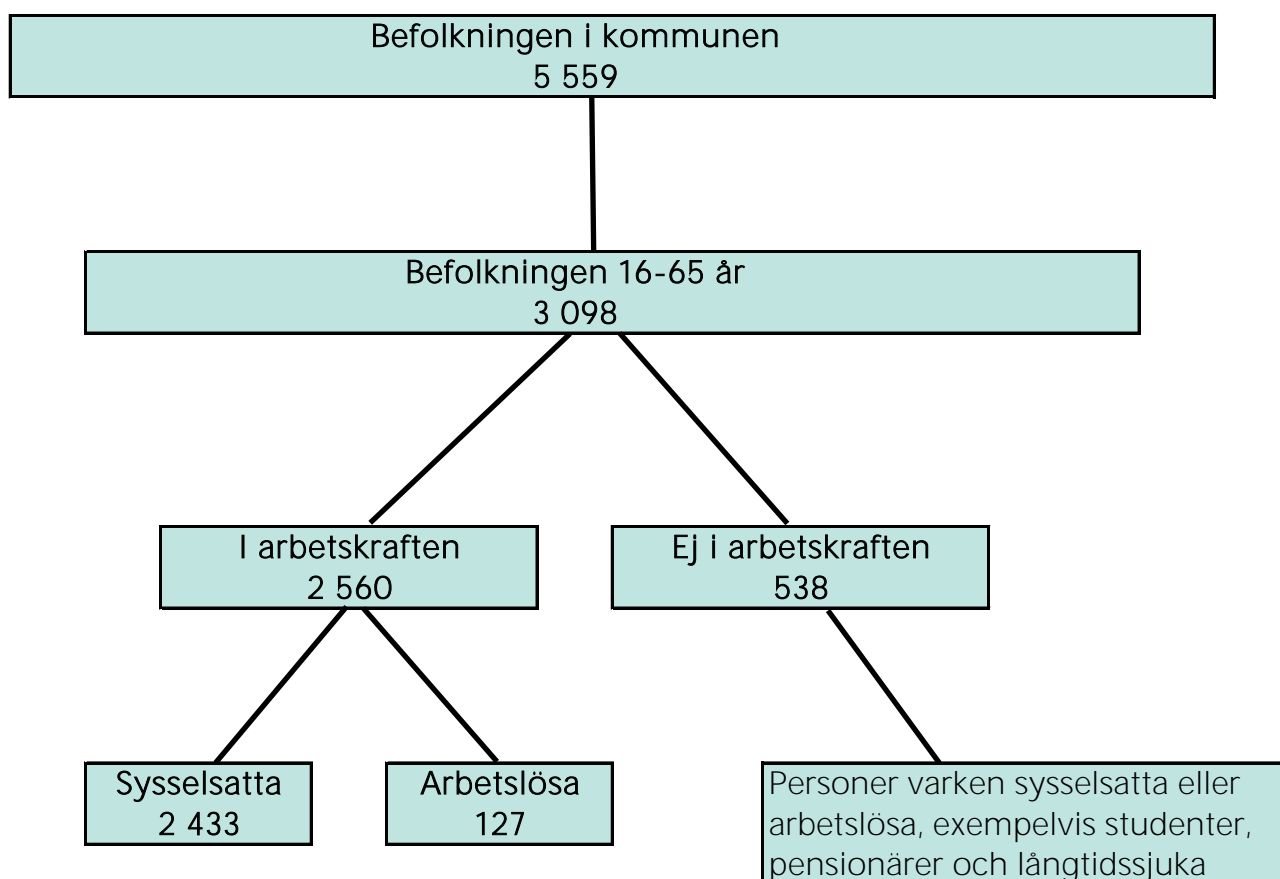
Svenska folket lever allt längre vilket skapar utmaningar för samhället och välfärden. Utan välmående, innovativa företag, som växer och anställer kommer vi inte klara dessa utmaningar.

Figur 26: Demografisk försörjningskvot 2025 per 100 invånare

Placering	Kommun	Demografisk försörjningskvot
1	Solna	52
2	Sundbyberg	53
3	Göteborg	59
232	Essunga	100
288	Övertorneå	125
289	Pajala	125
290	Borgholm	127

Figur 27: En översikt av arbetsmarknaden 2025

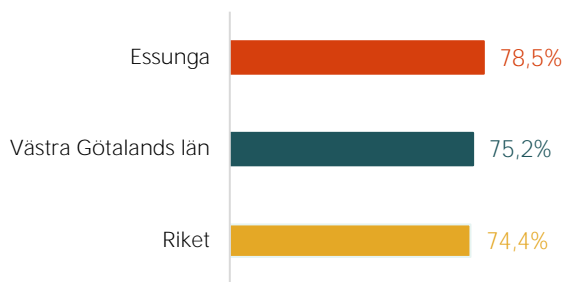

Diagrammet beskriver strukturen på arbetsmarknaden i Essunga kommun 2025.

Utgångspunkten är befolkningen i kommunen och hur stor andel av dem som är i arbetsför ålder 16-65 år. Invånarna i arbetsför ålder är antingen sysseisatta, arbetslösa eller står utan för arbetskraften, exempelvis studenter, förtidspensionärer eller långtidssjuka som saknar sysseisättning.

Figur 28: Sysselsättningsgrad

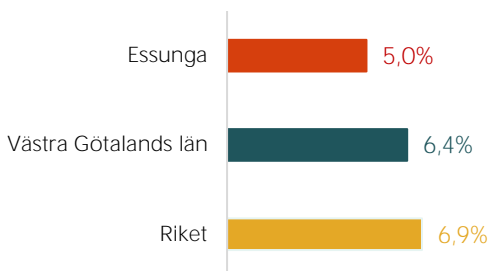
Andel av befolkningen (16-65 år) som är sysselsatta 2025

Placering	Kommun	Sysselsättningsgrad
1	Gällivare	84,9%
2	Habo	82,4%
3	Arjeplog	82,0%
77	Essunga	78,5%
288	Malmö	66,9%
289	Perstorp	65,3%
290	Lund	64,7%

Figur 29: Arbetslöshet totalt

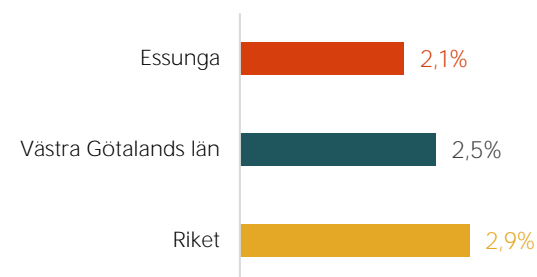
Andel av arbetskraften (16-65 år) som är arbetslösa år 2025

Placering	Kommun	Arbetslöshet
1	Gällivare	2,4%
2	Kiruna	2,6%
3	Öckerö	2,8%
99	Essunga	5,0%
288	Helsingborg	11,3%
289	Malmö	12,3%
290	Perstorp	13,7%

Figur 30: Långtidsarbetslöshet

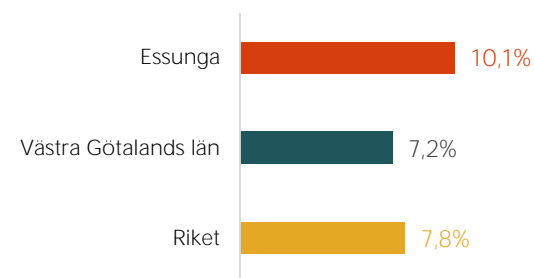
Andel arbetslösa i minst 12 månader år 2025

Placering	Kommun	Långtids- arbetslöshet
1	Sorsele	0,7%
2	Kiruna	0,7%
3	Krokom	0,8%
124	Essunga	2,1%
288	Södertälje	5,5%
289	Malmö	5,7%
290	Perstorp	6,8%

Figur 31: Ungdomsarbetslöshet

Andel av arbetskraften (18-24 år) som är arbetslösa år 2025

Placering	Kommun	Ungdoms- arbetslöshet
1	Kiruna	2,5%
2	Gällivare	3,0%
3	Danderyd	3,1%
230	Essunga	10,1%
288	Bromölla	15,0%
289	Söderhamn	15,1%
290	Östra Göinge	16,2%

Arbetslöshet

Jobben är en viktig faktor för att Essunga ska vara en framgångsrik kommun. Fler i arbete och färre arbetslösa stärker både välfärd och köpkraft och gör kommunen mer attraktiv för arbete, fritid och som bostadskommun.

I Sverige var 6,9 procent av arbetskraften (16-65 år) inskrivna som arbetslösa hos Arbetsförmedlingen under 2025.

I Essunga kommun fanns det år 2025 totalt 2 560 invånare i arbetskraften varav 127 personer var inskrivna som arbetslösa. Det ger en arbetslöshet på:

5,0 procent

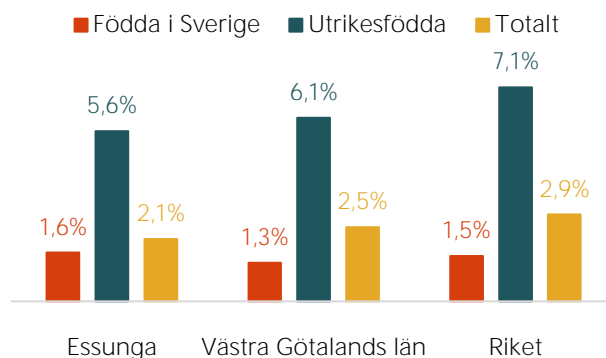
Dystrare ekonomiska utsikter de senaste åren har inneburit att arbetslösheten är på väg upp igen. De personer som redan innan stod längst från arbetsmarknaden, de långtidsarbetslösa, har fortsatt svårt att få jobb.

Långtidsarbetslösheten skiljer sig markant för olika grupper i samhället. En tydlig sådan uppdelning är utifrån födelse land. I Sverige var 2,9 procent av arbetskraften långtidsarbetslösa år 2025, vara 1,5 procent bland svenskfödda och 7,1 procent bland utrikesfödda. Arbetslösheten bland utrikesfödda har dock minskat flera procentenheter under de senaste åren.

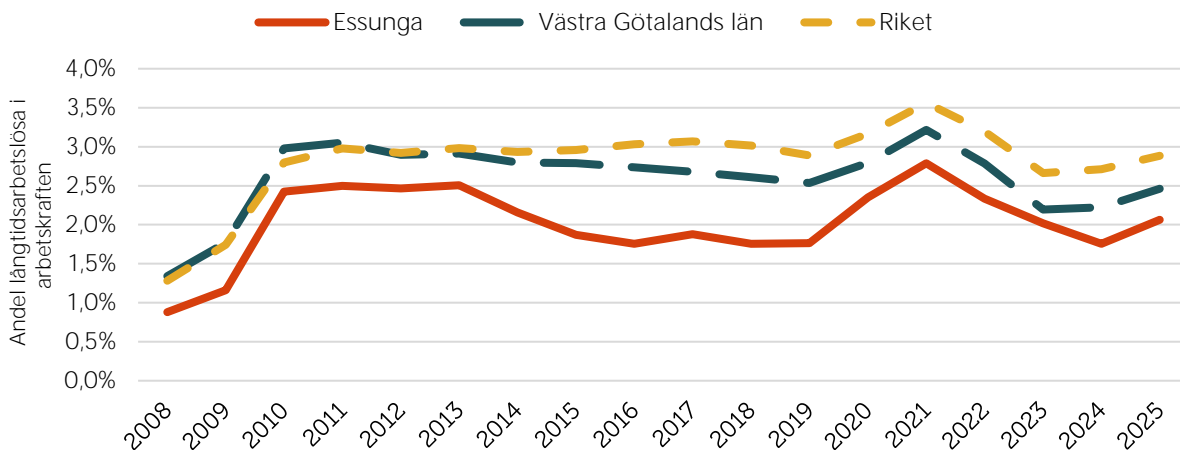
Utrikesfödda har en högre arbetslöshet i samtliga kommuner i Sverige. Eftersom antalet utrikesfödda har blivit betydligt fler under det senaste decenniet får det större påverkan på både den totala arbetslösheten och långtidsarbetslösheten i kommunen.

För Essunga kommun ser det ut så här:

Figur 32: Långtidsarbetslöshet efter födelse land

Figur 33: Utveckling långtidsarbetslöshet, minst 12 månader, 2008-2025

Flytt och pendling

Sveriges befolkning har ökat med 17 819 personer från 2024 till 2025. Födelseöverskottet landade på 5 279, 77 483 personer har flyttat till ett annat land och 89 434 har flyttat in till Sverige. Så här ser det ut för Essunga:

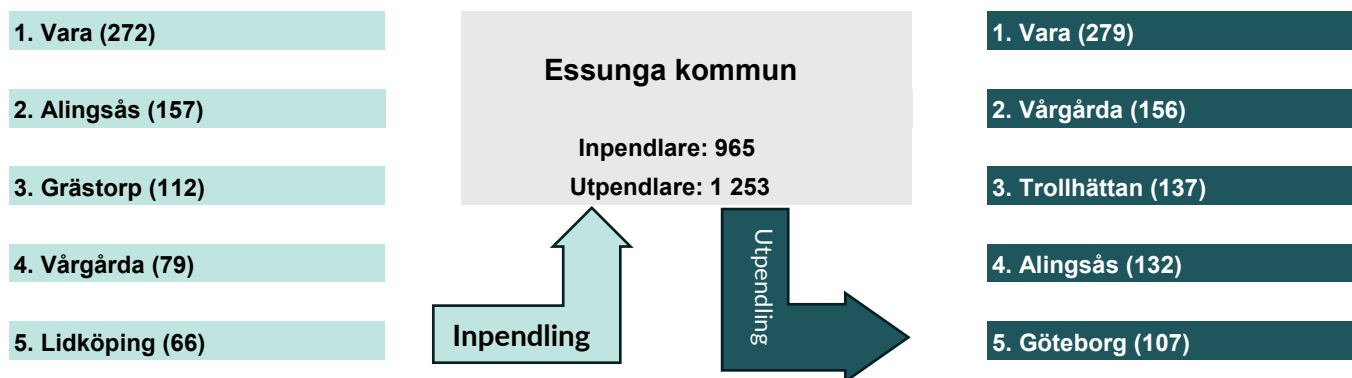
Figur 34: Befolkningsförändringar 2024-2025

Födelseöverskott	-20
Födda	46
Döda	66
In- och utflyttningar, netto	19
Inflytt	287
från annan kommun i länet	227
från annat län	34
från annat land	23
Utflytt	268
till annan kommun i länet	214
till annat län	39
till annat land	13
Befolkningsförändring (inklusive justeringspost)	-1

Totalt pendlar 965 personer från en annan kommun till Essunga. De flesta av dessa bor i Vara. 1 253 invånare från Essunga arbetar i en annan kommun. De flesta pendlar till Vara.

Figur 35: Pendling till och från Essunga kommun 2024

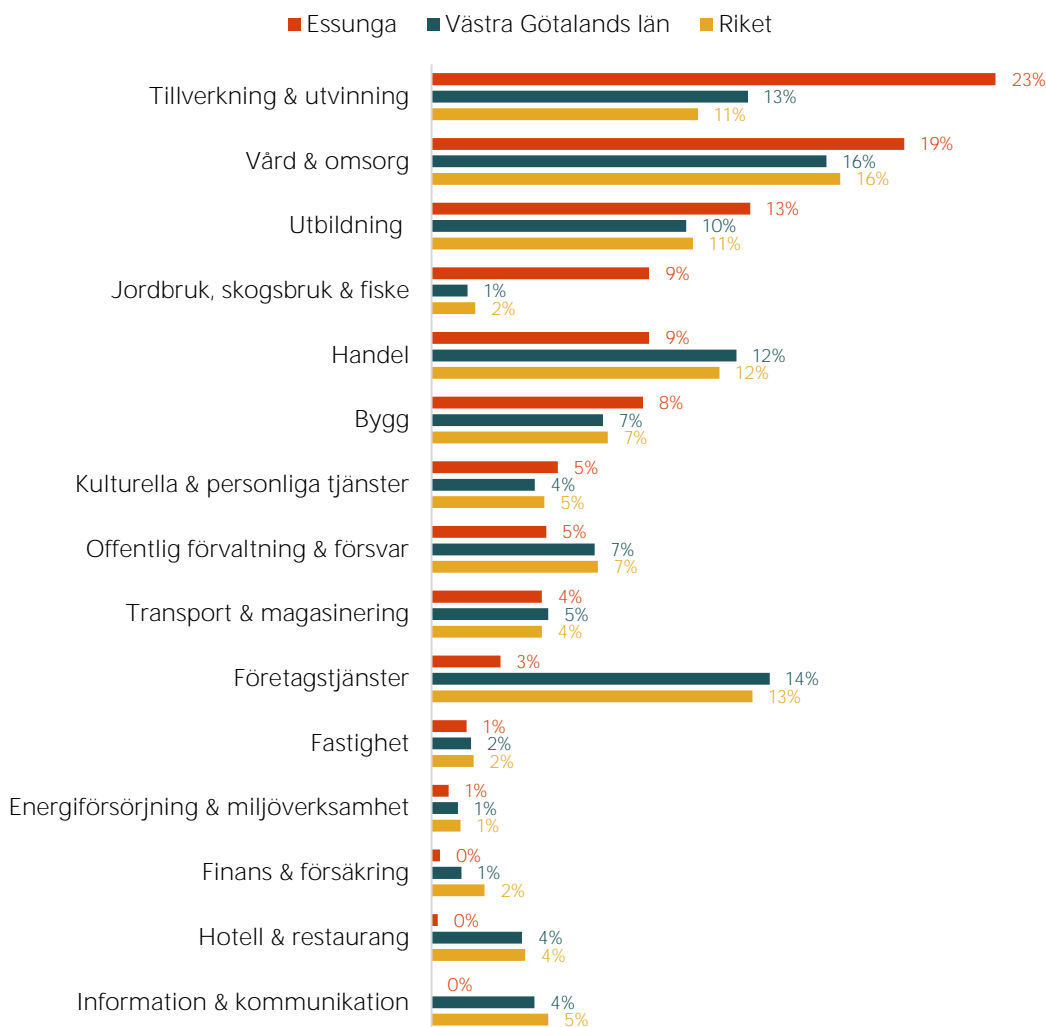

Pendlingskvoten räknas ut genom att dividera antalet inpendlare med antalet utpendlare. En pendlingskvot som understiger ett betyder att det sker en nettoutpendling från kommunen, medan en pendlingskvot som överstiger ett betyder att det sker en nettoinpendling till kommunen.

Placering	Kommun	Pendlingskvot
1	Solna	2,8
2	Stockholm	2,4
3	Skövde	2,3
114	Essunga	0,8
288	Vaxholm	0,2
289	Nynäshamn	0,2
290	Österåker	0,2

Branschstruktur

Figur 36: Andel sysselsatta per bransch i Essunga kommun 2024

Jämfört med riket är branschen tillverkning & utvinning relativt stor i Essunga. Däremot är relativt få människor verksamma inom företagstjänster. Branschstrukturen är mest likt den i Nordmaling, Hultsfred och Kinda. Ett vanligt mått för att mäta branschkoncentration är Herfindahl-Hirschman Index (HHI). Ett större HHI-värde innebär en större branschkoncentration, men också en större risk då kommunen i högre grad är beroende av en viss bransch. Ett mer diversifierat näringsliv med många små och medelstora företag ger fördelar i form av en lägre sårbarhet i kommunen och ett minskat beroende av ett fåtal stora företag.

Placering	Kommun	Branschkoncentration
1	Åre	9,2
2	Jokkmokk	9,4
3	Sundsvall	9,4
206	Essunga	13,4
288	Oxelösund	26,7
289	Olofström	28,6
290	Gnosjö	36,7

Yrken

Figur 37: Vanligaste yrken i näringslivet 2024

10 vanligaste yrkena i Essunga kommun

1. Process- & maskinoperatörer, vid stål- & metallverk (123)
2. Skötare, vårdare & personliga assistenter (113)
3. Lastbils- & bussförare (84)
4. Lagerpersonal & transportledare (82)
5. Snickare, murare & anläggningsarbetare (78)
6. Butikspersonal (73)
7. Smeder & verktygsmakare (55)
8. Kontorsassistenter & sekreterare (54)
9. Ingenjörer & tekniker (40)
10. Försäkringsrådgivare, företagssäljare & inköpare (38)

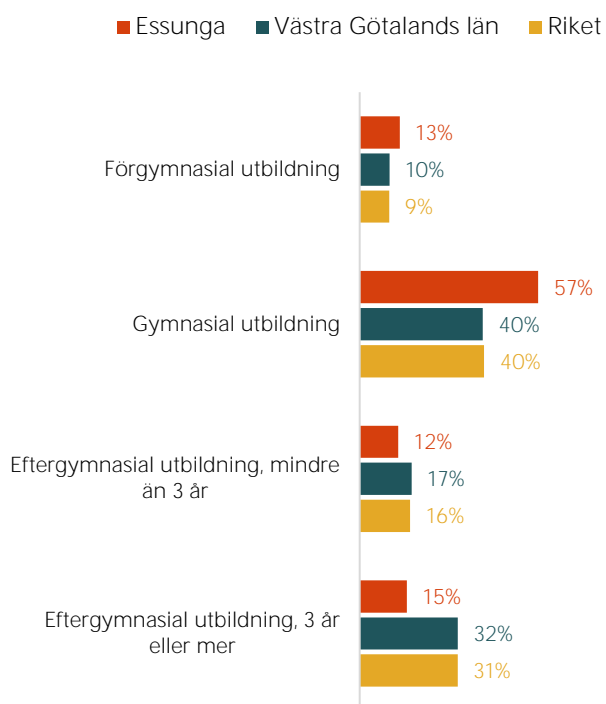
De vanligaste yrkena i Essunga kommun speglar näringslivets struktur och vilka kompetenser som efterfrågas på arbetsmarknaden. Yrkesfördelningen ger en bild av vilka branscher och verksamheter som spelar en viktig roll för sysselsättningen i kommunen.

Samtidigt förändras arbetsmarknaden över tid i takt med att näringslivet utvecklas och nya kompetensbehov uppstår. För att möta företagens behov av arbetskraft är tillgången till rätt kompetens en viktig faktor för både företagens tillväxt och kommunens fortsatta utveckling.

Utbildningsnivå

Figur 38: Utbildningsnivå i Essunga 2024

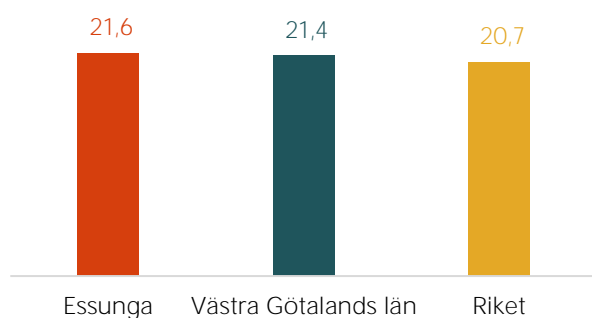
Högre utbildning och kompetensutveckling har blivit allt viktigare för att möta företagens arbetskraftsbehov. 15 procent av Essunga kommuns befolkning är högutbildad (d.v.s. har minst en treårig eftergymnasial utbildning) och 13 procent är lågutbildad (d.v.s. har endast en förgymnasial utbildning).

Placering	Kommun	Andel högutbildade
1	Danderyd	61%
2	Lund	56%
3	Lomma	55%
261	Essunga	15%
288	Eda	12%
289	Ljusnarsberg	12%
290	Filipstad	12%

Kommunal ekonomi och samhällsservice

Ett stort ansvar för ett bra företagsklimat vilar på kommunen. Kommunen behöver ha en hög servicenivå gentemot företagen. Snabba och effektiva processer behövs både vad gäller handläggningstider och kostnadsdebitering. Skatteuttaget och storleken på den kommunala administrationen behöver vara i proportion till servicenivå gentemot företag och medborgare.

Figur 39: Skattesats i kommunen 2026, procent

Istället för att höja den kommunala skattesatsen kan kommuner istället minska onödiga kommunala utgifter och hitta nya sätt att arbeta. Ett sätt att effektivisera verksamhet är att ge utrymme till innovativa, privata företag.

Att konkurrensutsätta kommunens verksamhet är en viktig åtgärd för att förbättra kvaliteten och minska kostnader. Men kommunerna behöver se över samtliga inköp för att även stärka de mindre företagen och det lokala näringslivet.

Kommunal inkomstskatt är kommunens viktigaste intäktskälla. Småföretagen och deras anställda står för den största andelen av de kommunala skatteintäkterna i 260 av Sveriges 290 kommuner. En ökad skattesats innebär dock inte alltid att intäkterna kommer att öka. Högre skattesatser minskar incitamentet att utbilda sig, att jobba och att anställa. Lägre skattesatser kan därför ofta leda till större skatteintäkter.

Placering	Kommun	Skattesats i kommunen
1	Österåker	16,6%
2	Lidingö	17,3%
3	Solna	17,4%
104	Essunga	21,6%
288	Åsele	23,6%
289	Vilhelmina	23,7%
290	Dorotea	23,8%

Region Gotland har en skattesats på 33,6 procent som motsvarar summan av kommun- och regionskatt i andra kommuner.

Bidrag och självförsörjningsgrad

För personer i arbetsför ålder som saknar jobb finns olika former av sociala ersättningar och bidrag. I Sverige levde 12 procent av den arbetsföra befolkningen (20-65 år) på sociala ersättningar 2024. Det avser dock helårspersoner så det faktiska antalet personer som erhåller stöd är ännu fler.

I Essunga kommun erhåller 14 procent av arbetskraften sociala ersättningar och bidrag.

Placering	Kommun	Andel (%) bidragsförsörjda
1	Danderyd	5,6
2	Vellinge	6,7
3	Täby	6,9
170	Essunga	13,9
288	Filipstad	20,1
289	Söderhamn	20,8
290	Perstorp	21,5

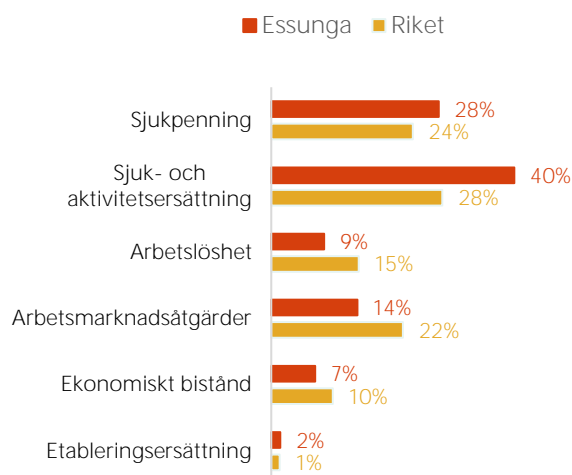
Av de sex olika ersättningsformerna av stöd är sjuk- och aktivitetsersättning (28%) och arbetsmarknadsåtgärder (24%) de två som står för störst andel i Sverige.

De svarar tillsammans för över hälften av bidragen.

För Essunga kommun är det ersättningsformen Sjuk- och aktivitetsersättning som är störst, 40 procent av bidragen i kommunen.

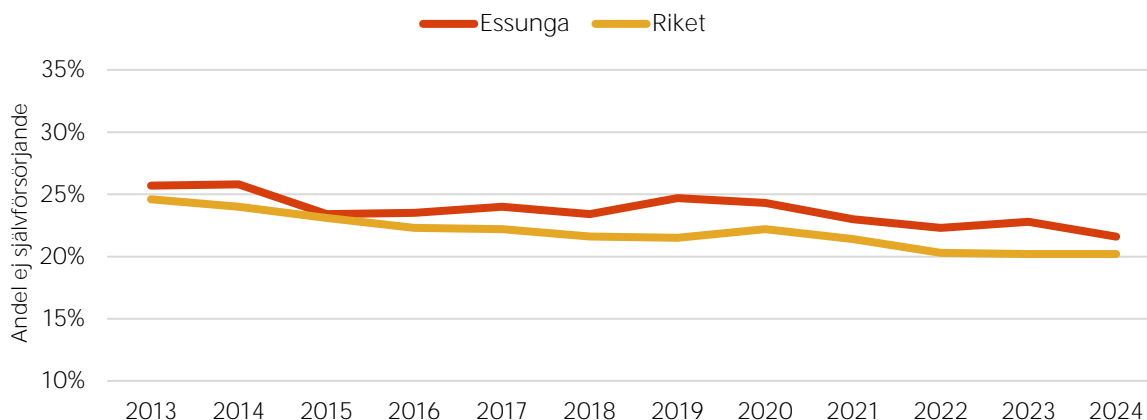
Den ersättningsform som i Essunga utgör en relativt stor andel jämfört med i Sverige som helhet är Sjuk- och aktivitetsersättning.

Figur 40: Andel bidrag per ersättningsform

Så här stor andel av invånarna i Essunga kommun är inte självförsörjda. Andelen självförsörjande exkluderar studerande och värnpliktiga.

Figur 41: Andel av kommuninvånarna som inte är självförsörjande åren 2013-2024, avser 20-65 år

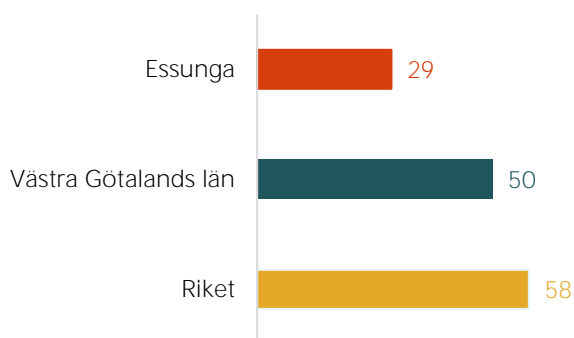

Statlig inkomstskatt

Personer som går från bidrag till arbete ger dubbla positiva effekter för samhället i stort: dels i form av minskade behov av bidrag, dels ökade skatteintäkter för att finansiera välfärden. Sverige utmärker sig internationellt genom väldigt höga skatter på arbete, särskilt över brytpunkten för statlig inkomstskatt (55 000 kronor per månad år 2026). I Sverige betalade ungefär var tionde invånare statlig inkomstskatt år 2024, med stora skillnader mellan kommuner.

I Essunga kommun betalade 4 procent av invånarna statlig inkomstskatt 2024 med en genomsnittlig summa på 28 500 kronor per person och år i statlig inkomstskatt. Det kan jämföras med genomsnittet i Västra Götalands län på 49 880 kronor och i jämförelse med riksgenomsnittet på 57 661 kronor per år.

Figur 42: Statlig inkomstskatt 2024, tusentals kronor, genomsnittligt belopp per skattebetalare

Placering	Kommun	Andel som betalar statlig inkomstskatt
1	Danderyd	26,6%
2	Täby	23,0%
3	Lidingö	22,3%
252	Essunga	4,3%
288	Filipstad	3,2%
289	Hällefors	3,1%
290	Munkfors	2,6%

Kompetensförsörjning

För att klara kompetensförsörjningen är en grundläggande förutsättning att elever klarar grundskolan och har behörighet för att läsa vidare på gymnasiet. I Sverige gick en av sju elever (16%) ut grundskolan utan att ha behörighet för att läsa läsa vidare på gymnasiet.

I Essunga kommun var det 33 procent av eleverna i kommunen som år 2025 gick ut årskurs nio utan gymnasiebehörighet. Det kan jämföras med Västra Götalands län som helhet där 17 procent av eleverna saknar behörighet att läsa vidare på gymnasiet.

Ett viktigt första steg är att alla elever klarar grundskolan och kommer ut med goda kunskapar för framtiden. Utbildning öppnar dörrar och skapar förutsättningar för både personlig och samhällelig utveckling.

Placering	Kommun	Behöriga till gymnasium 2025
1	Lomma	98%
2	Danderyd	97%
3	Vellinge	97%
288	Degerfors	67%
289	Essunga	67%
290	Haparanda	64%

Anm: Två kommuner har statistik från 2024 eller tidigare

Placering	Kommun	Behöriga till högskola 2025
1	Danderyd	84%
2	Lomma	81%
3	Täby	80%
44	Essunga	60%
288	Älvdalen	24%
289	Jokkmokk	21%
290	Pajala	19%

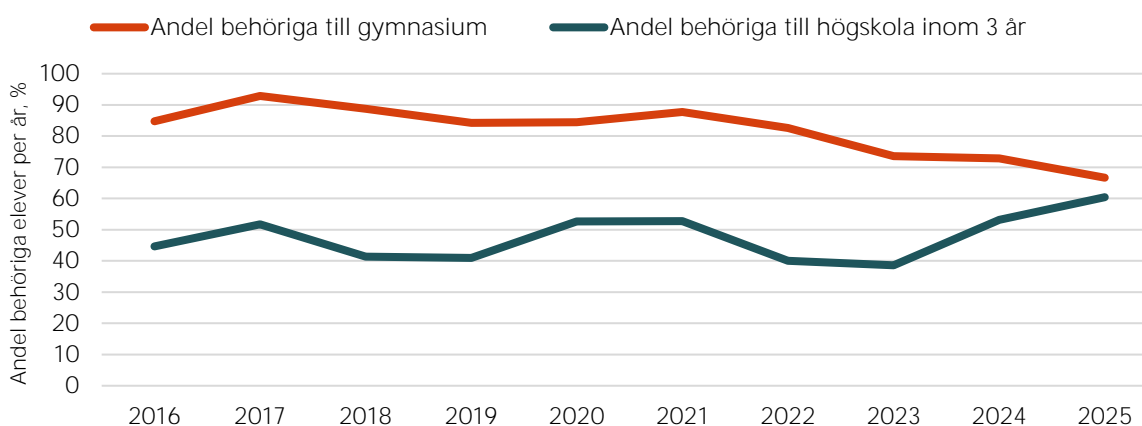
Anm: Sex kommuner har statistik från 2024 eller tidigare

Ett välfungerande utbildningssystem är avgörande för att företagen ska kunna finna lämpliga medarbetare och motverka arbetslöshet. Ett sätt att utveckla en skola är att lära av andra som lyckas bättre. Det gäller både i jämförelse med andra kommuner men också andra former av utförare.

Högre utbildning är viktig för att möta näringslivets behov av specialiserad kompetens och innovation. Företag behöver kvalificerad arbetskraft med avancerade kunskaper för att utvecklas och konkurrera globalt. Välutbildad arbetskraft stärker kommunens ekonomi och skapar fler jobb.

I Essunga kommun var andelen elever behöriga till högskola 60 procent, att jämföra med 58 procent i Sverige.

Figur 43: Behöriga till gymnasium och högskola år 2016-2025

Antal kommunanställda

Alla kommuner har samma uppdrag att tillhandahålla lokala tjänster och funktioner för invånare och företag, men med ett stort självbestämmande utifrån lokala förhållanden och behov. Även om alla kommuner strävar efter en effektiv verksamhet visar personaltätheten stora skillnader mellan kommuner.

508 anställda

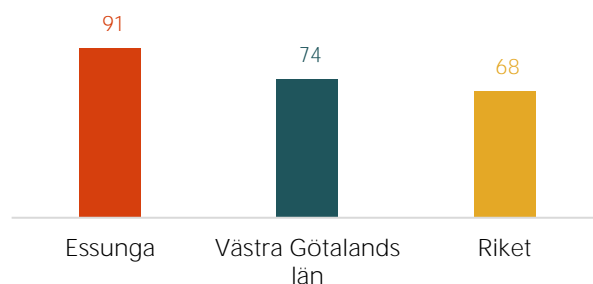
har Essunga kommun, omräknat till årsarbetare. Det motsvarar 91 årsarbetare på 1 000 invånare i kommunen och är högre än riksgenomsnittet i landet.

Personaltätheten påverkas av många olika faktorer. En viktig aspekt är om kommunen bedriver verksamhet i egen regi, i bolag eller köper in tjänster.

Oavsett om kommunen ligger högt eller lågt i personaltäthet jämfört med andra kommuner, bör samtliga kommuner varje år göra en genomlysning av den kommunala verksamheten för att säkerställa effektivitet – exempelvis om verksamhet som i dagsläget drivs i egen regi istället kan utföras av näringslivet på entreprenad. Men också om det finns kommunal verksamhet som strider mot reglerna om konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet.

Personaltätheten visar stor skillnad mellan olika kommungrupper. Storstäder tenderar att ha färre kommunanställda jämfört med landsbygdskommuner. Essunga kommun tillhör gruppen Pendlingskommun nära mindre tätort.

Figur 44: Kommunanställda per 1000 invånare

Placering	Kommun	Kommunanställda per 1000 invånare
1	Solna	25
2	Täby	31
3	Sollentuna	32
226	Essunga	91
288	Berg	117
289	Dals-Ed	120
290	Lycksele	120

Kommungrupper

Kommunanställda per 1000 invånare

Landsbygdskommun	95
Landsbygdskommun med besöksnäring	87
Lågpendlingskommun nära större stad	88
Mindre stad/tätort	82
Pendlingskommun nära mindre tätort	84
Pendlingskommun nära storstad	52
Pendlingskommun nära större stad	76
Storstäder	54
Större stad	70

Företagarnas förslag till ett starkare lokalt företagsklimat

Företagsklimatet är en nyckelfråga för en kommuns ekonomiska och sociala förutsättningar. Skillnaderna mellan Sveriges 290 kommuner är stora. Geografi och demografi går inte att förändra, men företagsklimatet går att påverka. Det avgörs av politiska prioriteringar, ledarskap och hur kommunen väljer att använda sina verktyg.

Kommuner kan inte själva styra över allt. Staten, regioner och andra myndigheter påverkar också förutsättningarna. Men det finns mycket kommuner redan i dag kan göra för att skapa bättre villkor för företag att starta, växa och anställa.

Småföretagare som verkar i flera kommuner vittnar om stora skillnader i avgifter, handläggningstider, bemötande och servicenivå. Skillnaderna beror inte nödvändigtvis på lagstiftningen i sig – utan på hur den tillämpas. Det är därför upp till varje kommun att välja om man vill vara en möjliggörare eller ett hinder.

Företagarna listar nedan de åtgärder som är mest avgörande för ett förbättrat lokalt företagsklimat.

En serviceinriktad myndighetsutövning

Kommunens myndighetsutövning ska präglas av rättssäkerhet, förutsägbarhet och god service. Företag ska mötas med ambitionen att hjälpa dem att göra rätt – inte med onödiga hinder och överdriven kontroll.

Kartläggningar visar att skillnaderna mellan kommuner när det gäller avgifter, handläggningstider och regeltillämpning är stora och ofta svåra att motivera. Det skapar osäkerhet och hämmar investeringar.

- Kommuner som vill stärka företagsklimatet bör:
- Införa tydliga servicelöften och maximala handläggningstider
- Säkerställa en enhetlig och transparent regeltillämpning
- Erbjuda företagslotsfunktion för komplexa ärenden
- Systematiskt följa upp företagens nöjdhet

Myndighetsutövningen ska vara professionell, konsekvent och lösningsorienterad.

Effektiva tillstånds- och tillsynsprocesser med rimliga avgifter

Småföretagare ska kunna fokusera på sin verksamhet – inte fastna i byråkratiska processer.

Kommuner måste regelbundet se över sina tillstånds- och tillsynsprocesser. Avgifter ska enbart tas ut för sådant som ger en motprestation, och avgifterna ska vara skäliga, transparenta och proportionerliga utifrån faktisk arbetsinsats. Avgiftsuttaget kan skilja sig med tusentals kronor för samma typ av tillsyn mellan kommuner. Det är inte acceptabelt att företag betalar för ineffektivitet i tillsynsverksamheten, en grundprincip bör vara:

- Kommunen ska inte kräva mer än vad lagen kräver.
- Tillsynens syfte är i första hand att hjälpa företag att göra rätt.
- Sanktioner ska användas vid allvarliga eller upprepade överträdelser – inte som standardåtgärd.
- Avgifter ska inte tas ut för tillsyn i sig, utan enbart som sanktion vid konstaterade fel.

Jämförelse med andra kommuner i kvalitetshöjande syfte bör vara en självklar del i uppföljningen.

Digitalisering med fokus på effektivitet och automatisering

Digital kontakt med kommunen är i dag standard. Men digitala formulär räcker inte – processerna bakom måste också effektiviseras.

Rutinärenden som inte kräver kvalificerad bedömning bör automatiseras. Endast ärenden som avviker eller kräver särskild prövning ska hanteras manuellt.

Detta skulle:

- Förkorta handläggningstider
- Frigöra resurser
- Öka rättssäkerheten genom enhetliga beslut

Digitalisering ska användas för att minska administrationen – inte för att dölja ineffektivitet.

En upphandlingsprocess som fungerar för småföretag

Offentlig upphandling är ett kraftfullt verktyg för lokal tillväxt – men alltför många småföretag stängs ute.

Kommuner bör:

- Dela upp större kontrakt i mindre delar
- Undvika irrelevanta och oproportionerliga krav
- Säkerställa tillgänglig tydlig information och rimliga anbudstider
- Följa upp hur många småföretag som faktiskt deltar

En ökad mångfald av leverantörer stärker konkurrensen, ökar resiliensen och gynnar kvalitet och kostnadseffektivitet.

Ett aktivt brottsförebyggande arbete i samverkan med näringslivet

Brottslighet är ett växande problem för många företag. Stölder, bedrägerier, hot och skadegörelse påverkar både lönsamhet och trygghet.

Kommunerna har numera ett lagstadgat ansvar för brottsförebyggande arbete. Näringslivet måste vara en självklar del i detta.

Det krävs:

- Strukturerad samverkan mellan kommun, polis och företag
- Regelbunden dialog och informationsutbyte
- Stärkt trygghet i företagsområden
- Verkningsfulla insatser mot organiserad brottslighet

Trygghet är en grundförutsättning för investeringar och tillväxt.

Krafttag mot organiserad brottslighet och osund konkurrens

Organiserad brottslighet använder återkommande företag som verktyg för penningtvätt och systematiska regelöverträdelser. Det snedvrider konkurrensen och drabbar seriösa företag.

Kommuner måste använda sina verktyg fullt ut:

- Tydlig kontroll vid tillstånd och upphandling
- Samverkan med relevanta myndigheter
- Konsekvent uppföljning av leverantörer
- Tydliga åtgärder mot företag som systematiskt bryter mot lagar och regler

Seriösa företag ska inte konkurreras ut av kriminella aktörer. Oseriösa aktörer ska konsekvent uteslutas från framtida upphandlingar.

Konkurrensutsätt mer av den kommunala verksamheten

Kommuner bör årligen se över om verksamheter som i dag bedrivs i egen regi kan utföras mer effektivt av näringslivet.

In-house-verksamhet ska ligga inom den kommunala kompetensen. Om så inte är fallet riskerar det att snedvrیدا konkurrensen.

En ökad konkurrensutsättning kan:

- Höja kvaliteten
- Sänka kostnader
- Skapa fler lokala arbetstillfällen

En planprocess med tydligt näringslivsfokus

Företag behöver mark, lokaler och fungerande infrastruktur.

När nya detaljplaner tas fram måste näringslivets behov beaktas tidigt i processen. Det gäller tillgång till:

- Byggbar mark
- Ändamålsenliga lokaler
- Bredband
- Effektiva transportlösningar

Utan en aktiv planering för företagsetableringar riskerar kommunen att förlora investeringar och arbetstillfällen.

En fungerande kompetensförsörjning

Bristen på rätt kompetens är det största tillväxthindret för småföretag.

Kommunerna har en avgörande roll genom sitt ansvar för skolan. Det krävs:

- Tidig kontakt mellan skola och lokalt näringsliv
- Fler relevanta praoplatser och praktikmöjligheter
- Stärkt fokus på yrkesutbildningar
- Löpande dialog mellan utbildningsanordnare och företag
- Goda etableringsvillkor för fristående skolor och förskolor

Utbildningssystemet måste i högre grad svara mot arbetsmarknadens behov.

En konkurrenskraftig kommunalskatt

Företag betalar inte kommunal inkomstskatt, men skattenivån påverkar kommunens attraktivitet.

En hög kommunalskatt kan försvåra rekrytering av kvalificerad arbetskraft. Samtidigt måste kommunens verksamhet finansieras effektivt.

Effektiv resursanvändning och prioritering av kärnverksamheten är avgörande för att skapa långsiktig konkurrenskraft.

Avslutande ord

Ett starkt lokalt företagsklimat uppstår inte av sig självt. Det kräver politiskt ledarskap, tydliga prioriteringar och ett konsekvent fokus på företagens villkor.

Småföretagen står för en avgörande del av jobbskapandet i Sverige. När de får bättre förutsättningar att växa, stärks hela kommunen.

Kommuner som väljer att vara möjliggörare – inte motparter – kommer att vara morgondagens tillväxtkommuner.

Förklaringar till tabeller och diagram

Figur 1: Antal företag 2026 (februari) bygger på registeruppgifter från Retriever Business och avser samtliga aktiva företag i Sverige för bolagsformerna aktiebolag, enskild firma, handelsbolag och kommanditbolag. Statistiken exkluderar branscherna "Jordbruk, skogsbruk och fiske" samt "Offentlig förvaltning och samhälle". Storleksfördelningen är gjord utifrån antalet anställda i koncernen där små företag kopplas ihop med större företag om de ligger inom samma koncern.

Figur 2: Andel små företag i näringslivet 2026. Storleksfördelningen är gjord utifrån antalet anställda i koncernen. Det innebär att större företag kopplas ihop med små företag om de ligger i samma koncern. Den regionala fördelningen är gjord utifrån det juridiska företags kommunala hemvist. Källa: Retriever Business.

Figur 3: Andel nya företag 2025 av befintlig företagsstock i kommunen (alla bolagsformer). Statistiken omfattar genuint nystartade företag, inte nyregistreringar av företag hos bolagsverket. Antalet nystartade företag visas med två olika mått för jämförelse mellan olika kommuner, dels som andel av befintlig företagsstock i kommunen dels per 1000 invånare i kommunen. Det ger två olika perspektiv av nyföretagandet. Källa Tillväxtanalys

Figur 4: Antal genuint nya företag åren 2015–2025 visar utvecklingen av nystartade företag över tid i kommunen. Eventuellt saknade statistikuppgifter enskilda år på grund av ett för litet statistikunderlag har imputerats. Källa Tillväxtanalys

Figur 5: Andelen konkurser 2025 visar dels hur stor andel av alla befintliga aktiebolag som gick i konkurs under 2025 dels hur många konkurser kommunen hade per 1000 befintliga aktiebolag i kommunen. Konkursstatistiken är hämtade från den officiella statistiken från Tillväxtanalys.

Figur 6: Antalet konkurser och antalet anställda på dessa företag som drabbades av konkurser åren 2015–2025: Statistiken kommer från Tillväxtanalys

Figur 7: Antalet jobb avser antalet sysselsatta 2024 efter företagets storlek, med en geografisk fördelning av sysselsatta efter arbetsställets placering per kommun. Statistiken visar antalet som jobbar i kommunen oavsett var de bor. De sysselsatta fördelas per kommun utifrån arbetsställets placering men där storleksfördelningen av företagen görs utifrån storleken på företaget (små företag 0–49 anställda), medelstora företag 50–249 anställda, stora företag 250+ anställda). Fördelningen är gjord utifrån ägarförhållanden och inte institutionell sektor. Varje individ har en och endast en arbetsmarknadsstatus. Kombinatörer har i statistiken klassificerats till en huvudsaklig sysselsättning. Källa SCB (Befolkningens arbetsmarknadsstatus, BAS).

Figur 8: Jobbutvecklingen sedan 1990 med fördelning på privat/offentligt samt företagsstorlek. Åren 2020–2023 baseras på SCB:s BAS-undersökning och åren 1990–2020 på företagsregistret på SCB. De två dataserierna har länkats ihop för att få utvecklingen över en längre tidsperiod. Grafen avser hur många jobb som tillkommit inom respektive sektor sedan år 1990.

Figur 9: Kommunala skatteintäkter 2023 per sektor. Statistiken baseras på invånarna i respektive kommun oavsett i vilken kommun de jobbar. Beräkningarna är gjorda av Företagarna och bygger på detaljerad statistik från bland annat SCB om individers sysselsättning, skatteintäkter och skattesatser. BAS används som datakälla för sysselsättningen och beräknas ger mindre kommunala skatteintäkterna från småföretag jämfört med tidigare årgångar av undersökningen som då hette Välfärdsskaparna. Detta främst till följd av att anställda som kombinerar sin anställning med företagande inte ingår på samma sätt som tidigare, vilket kan ge en viss underskattning av skatteintäkterna från småföretag. En mer utförlig metodbeskrivning finns i rapporten Välfärdsskaparna 2023.

Figur 10: Största skattebetalaren per kommun i Sverige. Kommunens inkomster kommer främst från kommunalskatten som betalas av invånarna i kommunen. Alla som bor och betalar skatt i kommunen ingår i beräkningen. Småföretagen och deras anställda är den största skattebetalaren i 260 av 290 kommuner i Sverige vilket motsvarar 9 av 10 kommuner.

Figur 11: Andelen företagare av alla sysselsatta i kommunen 2024. Jämförelsen visar hur många som är företagare av samtliga sysselsatta i kommunen. Varje individ har enbart en arbetsmarknadsstatus. Siffrorna kommer från SCB, befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS).

Figur 12: Företagare efter ålder 2026 (februari). Statistiken baseras på företagsdata från Retriever Business och avser alla aktiebolag med minst 100 tusen kronor i omsättning, exklusive jordbruk, skogsbruk och offentlig förvaltning.

Figur 13: Företagare efter ålder på nystartade företag: Avser samtliga nystartade företag under året (Aktiebolag, Enskild firma, Handelsbolag, Kommanditbolag). Statistiken baseras på företagsdata från Retriever Business.

Figur 14: Företagare efter kön 2024. Statistiken kommer från SCB (BAS) och avser alla företagare i Sverige oavsett bolagsform. Samtliga individer har fått en och endast en aktivitetsstatus varav företagare är en kategori. Alla de individer som gjort avtryck i registren som företagare har klassificerats som företagare.

Figur 15: Företagare efter bransch 2024. Statistiken kommer från SCB (BAS) och avser alla företagare i Sverige.

Figur 16: Bruttoregionprodukt per invånare (tusentals kronor) visar värdet av alla varor och tjänster som produceras i en kommun dividerat med antalet invånare. Måttet används för att mäta den ekonomiska aktiviteten eller välbefinnandet i en region, och gör det möjligt att jämföra olika kommuner eller regioner oavsett storlek. Källa: SCB, Nationalräkenskaperna.

Figur 17: Bruttoregionprodukt per sysselsatt (tusentals kronor, löpande priser) visar värdet av alla varor och tjänster som produceras i en kommun, dividerat med antalet sysselsatta. Måttet används för att beskriva produktiviteten i ekonomin, det vill säga hur mycket varje sysselsatt i genomsnitt bidrar till produktionen. Att det anges i löpande priser innebär att värdena inte är justerade för inflation.

Figur 18: Nettoomsättning i kommunens samtliga aktiebolag visar företagets totala försäljning av varor och tjänster under en viss period. Måttet ger en bild av den ekonomiska aktiviteten och affärsvolymen i det lokala näringslivet och hur denna har utvecklats över tid, i detta fall mellan 2012 och 2024. Statistiken kommer från Retriever Business. Några enstaka extremvärden har interpolerats.

Till skillnad från BRP per sysselsatt, som mäter värdeskapande (förädlingsvärde) per person, visar nettoomsättningen inte hur mycket värde som skapas, utan endast intäkterna. Dessutom omfattar nettoomsättningen enbart aktiebolag, medan BRP avser hela den regionala ekonomin, inklusive både privat och offentlig sektor. Därför ger BRP per sysselsatt en bredare bild av produktiviteten i ekonomin.

Figur 19: Avkastning på sysselsatt kapital i aktiebolag 2024. Statistiken kommer från Retriever Business och avser alla aktiebolag (utom jordbruk, skogsbruk, fiske och offentlig förvaltning). Medianvärde används som mått för att mäta lönsamheten för ett genomsnittligt företag i kommunen.

Figur 20: Småföretagens främsta tillväxthinder 2025. Statistiken kommer från Småföretagsbarometern (Sveriges största och äldsta konjunkturundersökning bland små företag). Avser små företag med 1–49 anställda. Undersökningen tas fram årligen av Företagarna i samarbete med Swedbank och Sparbankerna.

Figur 21: Andel av kommuninvånarna som är skuldsatta hos Kronofogden 2025. Avser den vuxna befolkningen 18+ år. Källa Kronofogdemyndigheten.

Figur 22: Invånare per kvadratkilometer 2025. Avser befolkningstätheten i kommunen, antal invånare i relation till kommunyta. Källa SCB.

Figur 23: Befolkningsdemografi 2025 visar andelen invånare per åldersgrupp. Källa SCB.

Figur 24: Befolkningsutveckling 2000–2025 visar befolkningsförändringen i kommunen jämfört med år 2000. Index år 2000=100. Källa SCB.

Figur 25: Befolkningsutveckling 2000–2025 efter åldersgrupper visar befolkningsförändringen för unga invånare under 16 år, gruppen 16–65 år samt åldersgruppen 66+ år. I de flesta kommuner så har åldersgruppen 66+ år ökat mest vilket visar på en åldrande befolkning. Källa SCB.

Figur 26: Demografisk försörjningskvot 2025 (per 100 invånare) visar relationen mellan antalet personer i arbetsför ålder och dem som står utanför denna åldersgrupp. Måttet beräknas som antalet personer i åldrarna 0–19 år och 65 år eller äldre, dividerat med antalet personer i åldern 20–64 år, multiplicerat med 100. En försörjningskvot på exempelvis 75 innebär att det på 100 personer i arbetsför ålder finns 75 personer som är yngre eller äldre. Måttet är rent demografiskt och tar inte hänsyn till hur många som faktiskt förvärvsarbetar i olika åldrar. Källa: SCB.

Figur 27: En översikt av arbetsmarknaden 2025. Källa SCB och Arbetsförmedlingen.

Figur 28: Sysselsättningsgrad 2025, avser 16–65 år (höjd pensionsålder från 64 år). Källa Arbetsförmedlingen.

Figur 29: Arbetslöshet 2025, avser 16–65 år (höjd pensionsålder från 64 år). Källa Arbetsförmedlingen.

Figur 30: Långtidsarbetslöshet 2025, arbetslös i minst 12 månader. Källa Arbetsförmedlingen.

Figur 31: Ungdomsarbetslöshet 2025. Andel av arbetskraften (18–24 år) som är arbetslösa. Källa Arbetsförmedlingen.

Figur 32: Långtidsarbetslöshet 2025 (utan arbete i minst 12 månader) efter födelse land, utrikesfödda och födda i Sverige. Källa Arbetsförmedlingen.

Figur 33: Utveckling av långtidsarbetslösheten 2008–2025, minst 12 månaders arbetslöshet. Källa Arbetsförmedlingen.

Figur 34: Befolkningsförändringar 2024–2025. Förändringar i befolkningen i kommunen till följd av in- och utflyttning samt födelseöverskott. Källa SCB.

Figur 35: Pendling över kommungränsen från bostadskommun till arbetsställe kommun. Statistiken visar in- och utpendlingen i kommunen för att arbeta. Källa SCB.

Figur 36: Branschstrukturen visar antalet sysselsatt per bransch i kommunen. Källa SCB (BAS).

Figur 37: Vanligaste yrken 2024, endast arbetsplatser i näringslivet. Källa SCB/yrkesregistret.

Figur 38: Befolkningens utbildningsnivå 2024. Andelen högutbildade avser personer med en eftergymnasial utbildning 3 år eller mer. Källa SCB.

Figur 39: Skattesats i kommunen 2026. Källa SCB

Figur 40: Andelen bidragsförsörjda per ersättningsform 2025 visar hur olika typer av sociala ersättningar och bidrag fördelar sig. Statistiken baseras på så kallade helårsekvivalenter (årspersoner), vilket innebär att den totala ersättningen omräknas till heltidsmottagare. Avser åldersgruppen 20–64 år. Antalet individer som får ersättning är därför högre, eftersom ersättningar kan betalas ut med olika omfattning. Beräkningen utgår från den relativa fördelningen mellan ersättningsformer, inte de faktiska nivåerna, och jämförs med motsvarande fördelning för Sverige som helhet. Det innebär att en kommun kan ha en hög nivå av samtliga ersättningar utan att detta framgår i en graf som enbart visar den relativa fördelningen. Källa: SCB.

Figur 41: Andelen av kommuninvånarna som inte är självförsörjande åren 2013–2024 (20–65 år). Individer med en självförsörjningsgrundande inkomst som understiger tre inkomstbasbelopp under ett år klassificeras som ej självförsörjande. Löneinkomst från övriga nordiska länder inkluderas i den självförsörjningsgrundande inkomsten. Heltidsstuderande eller värnpliktiga med en självförsörjningsgrundande inkomst som understiger tre inkomstbasbelopp ingår dock inte i kategorin ej självförsörjande. Källa: SCB.

Figur 42: Statlig inkomstskatt 2024, tusentals kronor. Genomsnittligt belopp per skattebetalare. Tabellen visar även andelen personer av befolkningen som betalar statlig inkomstskatt. Källa SCB

Figur 43: Kompetensförsörjning – behörighet till gymnasium och högskola. Statistiken, som avser perioden 2016–2025, kommer från Skolverket och SCB via Kolada. Den omfattar andelen elever i årskurs 9 som är behöriga till yrkesprogram i hemkommunen samt andelen gymnasieelever på yrkesprogram som uppnår grundläggande behörighet till universitet och högskola inom tre år, även detta redovisat per hemkommun. Saknade värden (främst i små kommuner enstaka år) har interpolerats, och i rankingar används den senast tillgängliga uppgiften.

Figur 44: Antal kommunanställda. Statistiken kommer från SKR och avser november 2024. Statistiken mäter faktiska årsarbetare (inte antalet anställda personer). Antalet anställda är fler då alla inte jobbar heltid. För att kunna jämföra kommuner av olika storlek används måttet: årsarbetare per 1 000 invånare.

företagarna

Företagarna Sverige Service AB, Rådmanageten 40, 118 57 Stockholm
foretagarna.se | info@foretagarna.se | 08 - 406 17 00